

**Hallituksen esitys Eduskunnalle eräiden tehtävien siirtämistä sisäasiainministeriöön koskevaksi lainsäädännök-
si**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksellä muodostetaan sisäasiainministeriöön maahanmuutosta ja kotoutuksesta vastaava kokonaisuus, johon kuuluvat ulkomaalaisosasto ja sen alaisuudessa Ulkomaalaisvirasto. Esityksellä ehdotetaan siirrettäväksi työministeriöstä sisäasiainministeriöön työministeriön politiikkaosaston maahanmuuttopolitiikan tiimin ja toimeenpanosaston maahanmuutto- ja työlupa-asioiden tiimin tehtävät samoin kuin vähemmistövaltuutetun toimisto ja syrjäntälautakunta. Samalla Ulkomaalaisviraston nimi ehdotetaan muutettavaksi Maahanmuuttovirastoksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annettua lakia, ulkomaalaislakia, kansalaisuuslakia, ulkomaalaisvirastosta annettua lakia, säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöön-
toyksiköstä annettua lakia, ulkomaalaisrekisteristä annettua lakia, yhdenvertaisuuslakia, vähemmistövaltuutetusta ja syrjäntälautakun-

nasta annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia, hätäkeskuslakia, tullilakia, henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annettua lakia, kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annettua lakia, kansaneläkelakia ja ulosotto-
kaarta. Esityksessä ehdotetaan lisäksi säädettäväksi laki eräiden henkilöiden ja virkojen siirtämisestä sisäasiainministeriöön. Lailla siirrettäisiin työministeriöstä sisäasiainministeriöön siirtyviä tehtäviä hoitava virka- ja työsopimussuhteinen henkilöstö sekä vastaavat virat.

Esitys liittyy valtion vuoden 2008 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
PERUSTELUT	4
1 Nykytila.....	4
1.1 Toimivallanjako maahanmuuttoasioissa	4
1.2 Työvoiman maahanmuutto.....	4
1.3 Maahanmuuttajien kotouttaminen ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	5
1.4 Yhdenvertaisuuden edistäminen sekä rasismien ja syrjinnän torjuminen.....	6
2 Ehdotetut muutokset.....	8
2.1 Tehtävien siirto sisäasiainministeriölle	8
2.2 Työministeriöstä sisäasiainministeriöön siirtyviä tehtäviä hoitava henkilös- tö	10
3 Esityksen vaikutukset.....	11
4 Asian valmistelu	13
5 Yhdenvertaisuuslain kokonaisuudistus	14
6 Tarkemmat säännökset ja määräykset	14
7 Riippuvuus muista esityksistä	14
8 Voimaantulo	15
LAKIEHDOTUKSET	16
1. Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain muuttamisesta	16
2. Laki ulkomaalaislain muuttamisesta	19
3. Laki kansalaisuuslain muuttamisesta	26
4. Laki ulkomaalaisvirastosta annetun lain muuttamisesta	29
4. Laki Maahanmuuttovirastosta	29
5. Laki säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain muuttamisesta.....	30
6. Laki ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 §:n muuttamisesta	31
7. Laki yhdenvertaisuuslain 4 ja 21 §:n muuttamisesta.....	32
8. Laki vähemmistövaltuutetusta ja syrjintälautakunnasta annetun lain muuttami- sesta	33
9. Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 ja 28 §:n muuttamisesta.....	34
10. Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 ja 19 § muut- tamisesta	35
11. Laki hätäkeskuslain 8 §:n muuttamisesta	36
12. Laki tullilain 26 ja 28 §:n muuttamisesta	37
13. Laki henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta.....	38
14. Laki kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamus- ten täytäntöönpanossa annetun lain 24 a §:n muuttamisesta	39
15. Laki kansaneläkelain 85 ja 90 §:n muuttamisesta	40
16. Laki ulosottoaaren 3 luvun 70 §:n muuttamisesta	41
17. Laki eräiden henkilöiden ja virkojen siirtämisestä sisäasiainministeriöön.....	42

LIITE	43
RINNAKKAISTEKSTIT	43
1. Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain muuttamisesta	43
2. Laki ulkomaalaislain muuttamisesta	48
3. Laki kansalaisuuslain muuttamisesta	63
4. Laki ulkomaalaisvirastosta annetun lain muuttamisesta	69
4. Laki Maahanmuuttovirastosta	69
5. Laki säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain muuttamisesta	71
6. Laki ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 §:n muuttamisesta	73
7. Laki yhdenvertaisuuslain 4 ja 21 §:n muuttamisesta	74
8. Laki vähemmistövaltuutetusta ja syrjintälautakunnasta annetun lain muuttamisesta	75
9. Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 ja 28 §:n muuttamisesta	77
10. Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 ja 19 § muuttamisesta	79
11. Laki hätäkeskuslain 8 §:n muuttamisesta	81
12. Laki tullilain 26 ja 28 §:n muuttamisesta	82
13. Laki henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta	84
14. Laki kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain 24 a §:n muuttamisesta	86
15. Laki kansaneläkelain 85 ja 90 §:n muuttamisesta	87
16. Laki ulosottokaaren 3 luvun 70 §:n muuttamisesta	89
LIITE	90
ASETUSLUONNOS	90
Valtioneuvoston asetus sisäasiainministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta	90

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Toimivallanjako maahanmuuttoasioissa

Vastuu maahanmuuttopolitiikan valmistelusta jakautuu pääasiassa sisäasiainministeriön ja työministeriön kesken. Kummallekaan ministeriölle ei varsinaisesti ole osoitettu vastuuta maahanmuuttopolitiikan kokonaisuudesta. Sisäasiainministeriön ja työministeriön toimivalta maahanmuuttoasioissa määritellään valtioneuvoston ohjesäännössä (262/2003). Valtioneuvoston ohjesäännön 15 §:n mukaan sisäasiainministeriön toimialaan kuuluvat ulkomaalaispolitiikka ja -hallinto sekä Suomen kansalaisuus. Työministeriön toimialaan kuuluvat puolestaan valtioneuvoston ohjesäännön 23 §:n mukaan maahanmuutto, pakolaisuus ja paluumuutto.

Asiaa koskevan esittelymuistion mukaan sisäasiainministeriön toimialaan kuuluvalla ulkomaalaispolitiikalla tarkoitetaan maahanmuuttoon ja kansainvälisen suojelun antamiseen liittyvän politiikan ja lainsäädännön valmistelua, ohjeistamista sekä kansainvälistä yhteistyötä. Ulkomaalaishallintoon kuuluu maahantulon ja maassa oleskelun edellytysten selvittäminen ja niihin liittyvät menettelyt erityisesti ulkomaalaisten muuttaessa maahan siirtolaisuuden, Suomeen olevien siteiden sekä pakolaisuuden tai muun kansainvälisen suojelun tarpeen perusteella. Tähän kuuluu myös laittoman maahantulon ja maahanmuuton torjuminen, maasta poistaminen, ulkomaalaisrekisterin ylläpito sekä alaan liittyvä tietopalvelu. Maahanmuutto ja pakolaisuus kuuluvat mainitun muistion mukaan työministeriön toimialaan siltä osin, kuin kysymys on vastaanotosta, kotouttamisesta ja näihin liittyvistä asioista.

Lupaviranomaisina maahanmuuttoasioissa toimivat sisäasiainministeriön hallinnonalalla Ulkomaalaisvirasto ja kihlakunnan poliisilaitokset. Rajavartiolaitoksen toimivaltaan kuuluvat ulkomaalaislaissa (301/2004) sille raja-

tarkastusviranomaisena säädetty tehtävät. Työntekijän oleskelulupahakemuksiin osatarkaisun tekee työvoimatoimisto ja elinkeinonharjoittajan oleskelulupa työvoima- ja elinkeinokeskus (TE-keskus). Ulkoasiainministeriön hallinnonalaan kuuluvien Suomen ulkomaan edustustojen tehtävänä on muun muassa myöntää viisumeita sekä ottaa vastaan oleskelulupahakemuksia.

Maahanmuuttopolitiikka vaikuttaa yhteiskunnassa monilla elämänalueilla. Maahanmuuttoon liittyvät tehtävät ovat moninaisia niin valtakunnallisella kuin paikallisellakin tasolla ja toimijoita on paljon ministeriöistä, aluehallintoon ja kuntiin saakka. Maahanmuuttopolitiikan valmistelu edellyttää laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Maahanmuuttopolitiikkaa voi yhteiskunnassa tarkastella monesta eri näkökulmasta, esimerkiksi työvoiman maahanmuuton, kansainvälisen suojelun tai laittoman maahanmuuton kannalta taikka yhtäältä valtion sisäisen turvallisuuden ja toisaalta yksittäisen ulkomaalaisen oikeuksien näkökulmasta. Nämä eri katsantokannat tulevat käytännön valmistelussa esille jatkuvasti niin poliittisella tasolla kuin viranomaisten kesken ja edelleen viranomaisten yhteistyössä esimerkiksi kuntien, työmarkkinajärjestöjen ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

Maahanmuuttopolitiikan yhteensovittaminen on haastava tehtävä. Voimassa oleva jako kahteen päävastuussa olevaan ministeriöön ilman maahanmuuttopolitiikan kokonaisvastuuta, on vaikeuttanut politiikan valmistelua. Yhä haastavammat tehtävät esimerkiksi taloudellisin perustein tapahtuvan maahanmuuton lisääntymisen tarpeiden ja Euroopan unionin merkittävien hankkeiden myötä edellyttävät jatkossa kokonaisvastuun osoittamista yhdelle ministeriölle.

1.2 Työvoiman maahanmuutto

Ulkomaalaisen maahantulosta ja maastälähdöstä sekä oleskelusta ja työnteosta sääde-

tään ulkomaalaislaissa. Ulkomaalaisen työnteosta säädetään ulkomaalaislain 5 luvussa. Työnteko on mahdollista työntekijän oleskeluluvalla, tarkemmin säännellyissä tilanteissa muulla oleskeluluvalla joko rajoittamattomasti taikka rajoitetusti tai lyhytaikaisesti ilman oleskelulupaa joko viisumilla taikka viisumivapaasti. Euroopan unionin kansalainen voi tehdä ansiotyötä rajoittamattomasti ulkomaalaislain 10 luvussa säädetyin edellytyksin.

Päätöksenteko työntekijän oleskelulupamenettelyssä on kaksivaiheinen. Työvoimatoimisto harkitsee osapäätöksessään työvoiman saatavuusharkintaan ja toimeentuloon liittyvät edellytykset sekä työnantajalle, toimeksiantajalle ja työntekijälle säädettyjen edellytysten täyttymisen, minkä jälkeen Ulkomaalaisvirasto myöntää ensimmäisen oleskeluluvan ja kihlakunnan poliisilaitos jatkoluvan, jollei luvan myöntämiseen ole yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyviä esteitä taikka kyseessä ole maahantuloa koskevien säännösten kiertäminen. Myönnettäessä tavallinen oleskelulupa työnteon perusteella lupaviranomaisina toimivat Ulkomaalaisvirasto ja paikallispoliisi, kun taas työvoimatoimistolla ei ole tässä menettelyssä toimivaltaa.

Työntekijän oleskelulupa-asiat keskitettiin 5 päivänä kesäkuuta 2006 kolmeen työlupayksikköön. Uudenmaan työlupayksikkö käsittelee edelleen Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen alueen hakemukset. Tampereen työvoimatoimisto vastaa Länsi-Suomen läänin hakemuksista. Lappeenrannan työvoimatoimistossa päätetään Itä-Suomen, Oulun ja Lapin lääneissä sekä Etelä-Suomen läänissä (muualla kuin Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen alueella) jätetyistä hakemuksista. Ahvenanmaalla ulkomaalaislain mukaiset työntekijän oleskelulupa-asiat käsitellään Ahvenanmaan työvoimatoimistossa.

Arvion mukaan vuonna 2006 ansiotarkoituksessa Suomessa työskenteli tai harjoitti elinkeinoa yli 39 000 ulkomaalaista. EU-kansalaisia heistä oli noin 15 000, ilman oleskelulupaa viisumilla tai viisumivapaasti työskenteli noin 14 000 (pääasiassa marjanpoimijoita), työntekijän oleskeluluvan saaneita oli noin 7 000, tavallisen oleskeluluvan

saaneita noin 3 000 ja elinkeinonharjoittajan oleskelulupia myönnettiin noin 150.

1.3 Maahanmuuttajien kotouttaminen ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto

Maahanmuuttajien kotouttaminen on vahvasti poikkihallinnollista toimintaa. Viranomaisten kotouttamiseen liittyvistä tehtävistä säädetään laissa maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta (493/1999, jäljempänä *kotouttamislaki*). Maahanmuuttajien kotouttamisen yleinen kehittäminen, suunnittelu, ohjaus ja seuranta sekä yhteensovittaminen kuuluvat lain mukaan työministeriölle.

TE-keskus huolehtii työministeriön ohjauksessa ja valvonnassa maahanmuuttajien kotouttamisen alueellisesta yhteensovittamisesta, turvapaikanhakijoiden vastaanotosta ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta sekä muista erikseen määrättävistä tehtävistä. TE-keskus osoittaa pakolaiset kuntaan ja tekee sopimuksen pakolaisista aiheutuvien kustannusten korvaamisesta.

Lääninhallitus osallistuu toimialaansa kuuluvissa asioissa maahanmuuttajien kotoutumista edistävien ja tukevien toimenpiteiden ja palveluiden suunnitteluun, ohjaukseen ja valvontaan sekä huolehtii, että maahanmuuttajien tarpeet otetaan huomioon muita lääninhallituksen toimialaan kuuluvia palveluja ja toimenpiteitä suunniteltaessa ja järjestettäessä.

Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä, suunnittelusta ja seurannasta. Työvoimatoimisto huolehtii yhdessä TE-keskuksen kanssa maahanmuuttajien kotouttamisessa tarvittavien työvoimapolitiittisten toimenpiteiden sekä työvoimapalvelujen järjestämisestä.

Turvapaikanhakijoiden vastaanotolla tarkoitetaan toimeentulon ja huolenpidon järjestämistä vastaanottokeskuksessa tai järjestelykeskuksessa. Turvapaikanhakija kuuluu vastaanoton piiriin, kunnes hänelle on myönnetty oleskelulupa tai hän on poistunut maasta. Turvapaikanhakija rekisteröidään vastaanottokeskuksen asukasrekisteriin. Vastaanoton järjestämisestä vastaa se vastaanottokeskus,

jonka asukkaaksi turvapaikanhakija rekisteröidään. Turvapaikanhakija voi myös järjestää majoituksensa itse.

Vastaanottokeskukset toimivat työministeriön alaisuudessa. Eri puolilla Suomea on kolmetoista vastaanottokeskusta, joista kahdeksan on kuntien, kolme valtion ja kaksi Suomen Punaisen Ristin hoidossa. Ryhmä- ja perheryhmäkoteja on yhteensä kahdeksan. Turvapaikanhakijoiden majoituspaikkoja on 1 774. Turvapaikanhakijoiden määrä on vuoden 2007 aikana lähes puolittunut edellisestä vuodesta, joten majoituskapasiteettia on vähennetty lakkauttamalla vuonna 2006 kolme vastaanottokeskusta. Vuoden 2007 loppuun mennessä lakkautetaan vielä kaksi vastaanottokeskusta lisää.

Helsingin Metsälän vastaanottokeskuksessa toimii myös ulkomaalaislain nojalla säilöön otettujen ulkomaalaisten säilöönottoyksikkö, jossa on 40 majoituspaikkaa. Majoituspaikkojen lisäksi Metsälän vastaanottokeskuksessa toimii pääkaupunkiseudulla yksityismajoituksessa asuvien turvapaikanhakijoiden neuvontapiste.

Etnisten suhteiden neuvottelukunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (96/2005) mukaan työministeriön yhteydessä toimii etnisten suhteiden neuvottelukunta. Neuvottelukunta avustaa ministeriöitä maahanmuuttopolitiikan asiantuntijana etnisesti yhdenvertaisen ja monimuotoisen yhteiskunnan kehittämisessä.

Etnisten suhteiden neuvottelukunnan apuna toimii vähintään kolme etnisten suhteiden alueellista neuvottelukuntaa. Työvoima- ja elinkeinokeskus asettaa alueen muita TE-keskuksia sekä lääninhallitusta kuultuaan etnisten suhteiden alueellisen neuvottelukunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Alueellisten neuvottelukuntien tehtävänä on toimia eri tahoja yhdistävänä aloitteellisenä asiantuntija-, yhteistyö- ja vuorovaikutuselinena alue- ja paikallistasolla maahanmuuttopolitiikan eri osa-alueilla, edistää hyviä etnisiä suhteita sekä lisätä hyvien etnisten suhteiden ja monimuotoisuuden tunnettaavuutta. Lisäksi alueelliset neuvottelukunnat voivat hoitaa etnisten suhteiden neuvottelukunnan erikseen määrittämiä tehtäviä.

1.4 Yhdenvertaisuuden edistäminen sekä rasmin ja syrjinnän torjuminen

Suomen yhdenvertaisuuslainsäädäntö koostuu useista eri aikoina annetuista ja eritasoisista säädöksistä. Perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussäännöksen ohella yhdenvertaisuussääntelyn kokonaisuuteen kuuluu perustuslain 17 §:n säännös oikeudesta omaan kieleen ja kulttuuriin. Syrjinnän kielloista ja velvollisuudesta edistää yhdenvertaisuutta säädetään lisäksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa (609/1986) sekä yhdenvertaisuuslaissa (21/2004). Näiden yhdenvertaisuutta koskevien yleislakien ohella syrjinnästä ja tasapuolisesta kohtelusta on säännöksiä lukuisissa erityislaeissa. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisestä sekä syrjinnän kieltojen valvomisesta on puolestaan säännöksiä myös tasa-arvovaltuutetusta ja tasa-arvolautakunnasta annetussa laissa (610/1986) ja asetuksessa (739/1986), vähemmistövaltuutetusta ja syrjintälautakunnasta annetussa laissa (660/2001) ja valtioneuvoston asetuksessa vähemmistövaltuutetusta (687/2001) sekä laissa työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistöminnasta (44/2006).

Yhdenvertaisuuslainsäädännön edistämiseen, valvontaan ja neuvontaan liittyvät tehtävät ovat jakaantuneet lukuisille eri viranomaisille. Etnisen yhdenvertaisuuden ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen sekä rasmin ja etnisen syrjinnän ehkäisy kuuluvat työministeriön toimialaan. Naisten ja miesten välisen tasa-arvon edistäminen kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän valvonnasta vastaavat työministeriön yhteydessä toimivat vähemmistövaltuutettu ja syrjintälautakunta. Sukupuoleen perustuvan syrjinnän valvonta ja tasa-arvon edistäminen kuuluu puolestaan sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivien tasa-arvovaltuutetun ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaan. Poikkeuksena tästä on työelämä, jossa yhdenvertaisuuslain noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset. Näiden erityisviranomaisten lisäksi eduskunnan oikeusasiamies ja valtioneuvoston oikeuskansleri seuraavat ylimpinä laillisuusvalvojina perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista ja näin ollen

myös perustuslain yhdenvertaisuussäännöksen ja syrjintäkiellon noudattamista.

Työministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (1036/2003) 1 §:n 14 kohdan mukaan työministeriön tehtäviä ovat etnisen yhdenvertaisuuden ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen sekä rasismien ja etnisen syrjinnän ehkäisy. Yhdenvertaisuuslain mukaan viranomaisten on edistettävä yhdenvertaisuutta pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti ja laadittava yhdenvertaisuussuunnitelma sen toteuttamista varten etnisen yhdenvertaisuuden osalta. Yhdenvertaisuuslain 4 §:n nojalla yleiset suositukset yhdenvertaisuussuunnitelman sisällöstä antaa työministeriö. Työministeriö on 9 päivänä syyskuuta 2004 antanut yleiset suositukset yhdenvertaisuussuunnitelman sisällöiksi ja uudistanut niitä maaliskuussa 2007. Työministeriö on myös tiedottanut yhdenvertaisuuskysymyksistä laajasti ja tukenut eri viranomaistahojen yhdenvertaisuussuunnittelua.

Edellä mainittujen tehtävien lisäksi työministeriö hoitaa käytännössä yhdenvertaisuuslakiin ja EU-ohjelmiin pohjautuvia kansallisia yhteensovittamistehtäviä, jotka koskevat: 1) yhdenvertaisuussuunnittelua, 2) syrjinnän seurantarjestelmää ja 3) sellaisia hankkeita ja kehittämistehtäviä, jotka koskevat yhdenvertaisuuden edistämistä ja syrjinnän torjumista kaikilla tai useimmilla seuraavista perusteista: etninen alkuperä, uskonto tai vakaumus, ikä, vammaisuus ja seksuaalinen suuntautuminen.

Vähemmistövaltuutetusta ja syrjintälautakunnasta annetun lain nojalla etnisen syrjinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamista samoin kuin etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa varten on työministeriön yhteydessä vähemmistövaltuutettu.

Vähemmistövaltuutetulla on itsenäinen ja hallintoviranomaisista riippumaton asema, vaikka hänen toimistonsa on työministeriön yhteydessä.

Vähemmistövaltuutetun toimivalta on lain 3 §:n mukaan rajattu koskemaan etnisen syrjinnän valvontaa. Se ei koske muulla perusteella tapahtuvaa syrjintää. Vähemmistövaltuutetun toimivaltaan ei siten kuulu pelkästään kielen, sukupuolisen suuntautumisen,

maailmankatsomuksen tai vammaisuuden perusteella tapahtuva syrjintä. Näillä perusteilla tapahtuvan syrjinnän torjunta kuuluu edelleen muille viranomaisille, lähinnä ylimmille laillisuusvalvojille ja työelämässä työsuojeluviranomaisille.

Vähemmistövaltuutetusta ja syrjintälautakunnasta annetun lain mukaan etnisen syrjinnän ehkäisyyn, seurantaan ja valvontaan liittyvien kysymysten sekä eri viranomaisten yhteistyön edistämistä varten vähemmistövaltuutetun apuna toimii vähemmistöasiain neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja työskentelystä säädetään tarkemmin vähemmistövaltuutetusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (687/2001). Vähemmistöasiain neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii vähemmistövaltuutettu.

Vähemmistövaltuutetusta ja syrjintälautakunnasta annetun lain 7 b §:n mukaan työministeriön yhteydessä on yhdenvertaisuuslaisa säädettyä valvontatehtävää varten myös syrjintälautakunta. Syrjintälautakunnassa on puheenjohtaja, kuusi muuta jäsentä ja sihteeri. Puheenjohtaja ja sihteeri voivat olla päätoimisia. Syrjintälautakunnan jäsenten ja heidän varajäsentensä sekä sihteerin tulee olla perehtyneitä lautakunnan toimialaan. Lisäksi lautakunnan puheenjohtajan, vähintään kolmen jäsenen ja heidän varajäsentensä sekä sihteerin tulee olla tuomarin virkaan kelpoisia. Lautakunnan jäseneksi, varajäseneksi ja sihteeriksi voidaan nimittää tai määrätä muukin kuin Suomen kansalainen. Lautakunnassa voi lisäksi olla yksi tai useampi sivutoiminen esittelijä. Käytännössä syrjintälautakunnassa on yksi päätoiminen sihteeri, joka toimii esittelijänä ja hänen sihteerinsä. Syrjintälautakunnan jäsenet ja sihteeri toimivat virkavastuulla. Lautakunnan jäsenen ja esittelijän esteellisyyteen sovelletaan tuomarin esteellisyyttä koskevia säännöksiä.

Syrjintälautakunnan tehtävänä on käsitellä ja ratkaista ne asiat, jotka yhdenvertaisuuslain mukaan kuuluvat sen käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi. Syrjintälautakunta ei käsittele työsuhteisiin liittyviä kysymyksiä. Lautakunta ei korvaa käytössä olevia muutoksenhakukeinoja ja -elimä.

Syrjintälautakunnalla on toimivalta antaa kieltopäätöksiä ja tuomita syrjintään syyllis-

tynyt uhkasakkoon. Syrjintälautakunta voi vahvistaa osapuolten välisen sovinnon, jossa on sovittu rahasaatavasta. Sovinto voidaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio. Tuomioistuimet voivat tarvittaessa pyytää etnistä syrjintää koskevassa asiassa lausunnon syrjintälautakunnalta yhdenvertaisuuslain soveltamisesta.

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Tehtävien siirto sisäasiainministeriölle

Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelmassa todetaan, että sisäasiainministeriöön muodostetaan maahanmuutosta ja kotoutuksesta vastaava kokonaisuus. Siihen kuuluvat ulkomaalaisosasto ja sen alaisuudessa Ulkomaalaisvirasto. Samaan kokonaisuuteen siirretään ainakin työministeriöstä politiikkaosaston maahanmuuttopolitiikan tiimi, toimeenpano-osaston maahanmuutto- ja työluupa-asioiden tiimi, etnisten suhteiden neuvottelukunta, vastaanottokeskukset samoin kuin vähemmistövaltuutetun toimisto ja syrjintälautakunta. Sisäasiainministeriöön tulevaan kokonaisuuteen muodostetaan kotoutusasioita varten yksikkö, joka on tehtävänsä toteuttamiseksi kiinteässä yhteistyössä erityisesti opetusministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, tulevan työ- ja elinkeinoministeriön ja ympäristöministeriön kanssa. Yksikkö tukee ministeriön yleisvastuuta kotouttamisesta ja sen koordinoimista. Uudistuksen toteuttamisessa korostetaan ministeriöiden välistä yhteistyötä muun muassa työperäisen maahanmuuton kehittämiseksi.

Tällä hallituksen esityksellä sisäasiainministeriöön siirrettäisiin työministeriöstä politiikkaosaston maahanmuuttopolitiikan tiimin ja toimeenpano-osaston maahanmuutto- ja työluupa-asioiden tiimin tehtävät samoin kuin vähemmistövaltuutetun toimisto ja syrjintälautakunta. Työministeriön tehtävistä sisäasiainministeriöön siirrettäisiin edellä mainittujen yksiköiden työvoiman maahanmuuttoon, maahanmuuttajien yhteiskuntaan kotoutumiseen ja työllistymiseen, pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon, etnisen yhdenvertaisuuden edistämiseen ja siihen liittyvään yhdenvertaisuussuunnitteluun sekä ra-

sismin ja syrjinnän torjuntaan liittyvät tehtävät. Sisäasiainministeriön yhteyteen siirrettäisiin myös vähemmistövaltuutetun toimisto ja syrjintälautakunta. Tämän johdosta ehdotetaan muutettavaksi kotouttamislakia, ulkomaalaislakia, säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annettua lakia (116/2002), ulkomaalaisrekisteristä annettua lakia (1270/1997), yhdenvertaisuuslakia sekä vähemmistövaltuutetusta ja syrjintälautakunnasta annettua lakia niin, että työministeriön tilalle muutetaan sisäasiainministeriö. Yhdenvertaisuuslain 21 §:ää ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että yhdenvertaisuuslain 9 §:ssä säädetyn hyvityksen enimmäisrahamäärä tarkistettaisiin kolmi- vuotiskausittain työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

Vähemmistövaltuutetun riippumatonta asemaa ei ole otettu riittävästi huomioon nykyisessä lainsäädännössä. EU-lainsäädännön asettamista vaatimuksista sekä Suomea sitovista kansainvälisistä ihmisoikeussopimuksista ja kansallisia syrjintäelimiä koskevista kansainvälisistä suosituksista olisi otettava huomioon erityisesti ne riippumattomuutta koskevat vaatimukset, jotka asetetaan rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanoa koskevan neuvoston direktiivin 13 artiklassa (2000/43/EY). Vaatimuksia syrjintä- ja ihmisoikeuselinten riippumattomuudesta on esitetty yleisesti myös mm. YK:n hyväksymissä kansallisia ihmisoikeusinstituutioita koskevissa niin sanotuissa Pariisin periaatteissa sekä Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaisen toimikunnan (ECRI) yleistä politiikkaa koskevassa suosituksessa nro 2 (kansalliset erityiselimet rasismin, muukalaisvihan, antisemitismin ja suvaitsemattomuuden vastaista taistelua varten). Tarpeeseen vahvistaa vähemmistövaltuutetun riippumattomuutta erityisesti Suomessa on viitattu muun muassa ECRI:n viimeisimmässä Suomea koskevassa raportissa, joka julkaistiin toukokuussa 2007. Raportissa suositellaan, että Suomen viranomaiset arvioisivat vähemmistövaltuutetun aseman suhteessa valtion viranomaisiin pitäen mielessä tällaisten toimielinten itsenäisyyden takaamisen tarvetta koskevat ohjeet, jotka sisältyvät ECRI:n edellä mainittuun suositukseen.

Edellä mainitulla perusteella vähemmistövaltuutetusta ja syrjintälautakunnasta annetun lain 1 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan vähemmistövaltuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja muista viranomaisista riippumaton.

Suomessa on perinteisesti käytetty käsitteitä ulkomaalaishallinto ja ulkomaalaispolitiikka. Keskusviraston nimi on tämän käsitteistön mukaisesti ollut Ulkomaalaisvirasto. Jatkossa olisi luontevampaa käyttää käsitteitä maahanmuuttohallinto ja maahanmuuttopolitiikka. Tämä käsitteistö vastaisi perusoikeus uudistuksessa omaksuttua perusoikeussuojan yhtenäistämistä ja ulottamista kaikkiin Suomen lainkäyttöpiirissä oleviin henkilöihin kansalaisuudesta riippumatta. Ennen perusoikeus uudistusta Suomessa oleskelevien ulkomaalaisten ja Suomen kansalaisten oikeusasema erosivat toisistaan. Ulkomaalaisviraston nimen muuttaminen Maahanmuuttovirastoksi osaltaan kuvastaa pyrkimystä uudelleen aktiiviseen maahanmuuttopolitiikkaan. Uusi nimi niin ikään kuvastaa nykyistä paremmin viraston nykyisten ja tulevien toimintojen sisältöä, eikä perustuisi ihmisen luokitteluun ulkomaalaiseksi tai suomalaiseksi.

Myöskään EU:ssa käytetystä käsitteistöstä ei löydy tukea käsitteiden ulkomaalaispolitiikka (aliens policy) tai -hallinto (aliens administration) käyttöön. Unionissa on perinteisesti tehty ero turvapaikkapolitiikan (asylum policy) ja maahanmuuttopolitiikan (immigration policy) välillä. Tällöin käsite maahanmuuttopolitiikka on ymmärretty suppeasti. Näyttäisi kuitenkin siltä, että unionissa käytetään yhä useammin käsitettä maahanmuuttopolitiikka laajemmassa merkityksessä, jolloin se käsittää pakolais- ja turvapaikkakysymykset. Tämä käsitevalinta on omaksuttu myös Euroopan neuvostossa.

Ulkomaalaisviraston nimi ehdotetaan edellä mainitun perusteella muutettavaksi Maahanmuuttovirastoksi. Sisäasiainministeriön ulkomaalaisosaston nimi muutettaisiin maahanmuutto-osastoksi. Ulkomaalaisviraston nimen muuttaminen edellyttää niiden lakien muuttamista, joissa Ulkomaalaisvirasto mainitaan. Sen vuoksi ehdotetaan muutettavaksi kotouttamislakia, ulkomaalaislakia, ulkomaalaisvirastosta annettua lakia (156/1995), ul-

komaalaisrekisteristä annettua lakia, kansalaisuuslakia (359/2003), säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöön ottoyksiköstä annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettua lakia (579/2005), henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia (761/2003), hätäkeskuslakia (157/2000), tullilakia (1466/1994), henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annettua lakia (422/2002), kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annettua lakia (21/1987), kansaneläkelakia (347/1956) sekä ulosottoaarta (705/2007).

Kotouttamislain 6 § ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että pykälän 2 ja 3 momentti yhdistetään uudeksi 2 momentiksi, jossa säädettäisiin neuvottelukuntien asettamisesta nykyistä joustavammin. Voimassa olevassa 2 ja 3 momentissa säädetään kotouttamisen ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton neuvottelukunnasta. Jatkossa olisi mahdollisuus asettaa tarpeen mukaan neuvottelukuntia 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten. Neuvottelukunnan asettamisesta, tehtävistä ja kokoonpanosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella, kuten nykyisinkin. Pykälän nojalla asetettu kotouttamisen ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton neuvottelukunta jatkaisi säännöksen muutoksesta huolimatta toimintaansa toimikautensa loppuun. Ulkomaalaislain 211 §:ssä säädetään ulkomaalaisten työntekijäin työsuhte- ja oleskelulupa-asoiden neuvottelukunnasta. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan vastaavasti muutettavaksi siten, että säännöksen sanamuoto neuvottelukunnan perustamisesta on nykyistä joustavampi.

Ulosottoaaren 3 luvun 70 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 kohta, jossa säädetään ulosottoviranomaisen oikeudesta antaa tietoja Maahanmuuttovirastolle. Ehdotus perustuu eduskunnan hyväksymään ulosottolain (37/1895) 3 luvun 70 §:n muutokseen, joka tuli voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007 (621/2007) liittyen ulkomaalaisasioiden sähköistämiseen (HE 156/2006 vp). Kyseisen hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä eduskunnassa oli jäänyt huomioimatta ulosottolainsäädännön kokonaisuudistus (HE 83/2006 vp), joten 3 luvun 70 §:n

uusi säännös oli jäänyt 1 päivänä tammikuuta 2008 voimaan tulevasta ulosottokaaresta pois.

Ulkomaalaisvirastosta annettavan muutoslain voimaantulosäännöksen 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi lisäksi Ulkomaalaisviraston nimen muuttamisesta johtuva selventävä säännös, jonka mukaan muualla lainsäädännössä olevat maininnat Ulkomaalaisvirastosta tarkoittavat tämän lain voimaan tultua Maahanmuuttovirastoa.

2.2 Työministeriöstä sisäasiainministeriöön siirtyviä tehtäviä hoitava henkilöstö

Työ- ja elinkeinoministeriön perustamiseen liittyvässä hallituksen esityksessä (54/2007 vp) ehdotetaan, että kauppaja- ja teollisuusministeriössä, työministeriössä ja sisäasiainministeriössä uuteen työ- ja elinkeinoministeriöön siirtyviä tehtäviä hoitava työ- ja virkasuhteinen henkilöstö sekä vastaavat virat siirtyvät lain voimaantullessa uuteen työ- ja elinkeinoministeriöön. Uuden työ- ja elinkeinoministeriön ja muiden samanaikaisesti toteutettavien toimialamuutosten valmistelun yhteydessä on vallinnut laaja yksimielisyys siitä, että henkilöstölle taattaisiin samanlainen kohtelu kaikissa 1 päivänä tammikuuta 2008 tapahtuvissa toimialajärjestelyissä. Tämän vuoksi ehdotetaan säädettäväksi myös laki eräiden henkilöiden ja virkojen siirtämisestä sisäasiainministeriöön. Laki olisi samansisältöinen kuin työ- ja elinkeinoministeriön perustamista koskevan lain henkilöstön ja virkojen siirtymäsäännös. Ehdotettavalla lailla työministeriöstä sisäasiainministeriöön siirtyviä tehtäviä hoitavat virkamiehet ja työsuopimussuhteinen henkilöstö sekä vastaavat virat siirtyisivät lain voimaan tullessa sisäasiainministeriöön. Vähemmistövaltuutettu, vähemmistövaltuutetun toimiston virkamiehet ja työsuopimussuhteinen henkilöstö ja vastaavat virat siirtyisivät sisäasiainministeriön yhteydessä olevaan vähemmistövaltuutetun toimistoon ja syrjintälautakunnan päätoiminen henkilöstö sekä vastaavat virat siirtyisivät sisäasiainministeriön yhteydessä olevaan syrjintälautakuntaan. Virkojen siirtämiseen ei tarvittaisi asianomaisten virkamiesten suostumusta. Siirtyvä henkilöstö säilyttäisi palvelus-

suhteensa ehtoihin liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa siirtymähetkellä.

Määräaikaiset tehtävät sekä niitä hoitava henkilöstö siirtyvät lain voimaan tullessa sisäasiainministeriöön. Määräaikainen henkilöstö siirtyisi sisäasiainministeriön palvelussuhteensa keston ajaksi.

Lakia ehdotetaan lisäksi täydennettäväksi siirtyvän henkilöstön palkan turvaamissäännöksellä. Sisäasiainministeriön palkkausjärjestelmän mukaista kuukausipalkkaa korkeampi palkkaus turvattaisiin edellyttäen, että henkilön tehtävät sisäasiainministeriössä vastaavat vaatavuudeltaan vähintään hänen tehtäviään työministeriössä. Henkilöllä olisi tällöin oikeus työministeriössä maksetun ja sisäasiainministeriössä maksettavan kuukausipalkan erotuksen määräiseen palkanlisään.

Palkkaus sisäasiainministeriössä perustuu sisäasiainministeriön palkkausjärjestelmään, niin myös henkilön kuukausipalkka ja sen muutokset. Henkilöllä on kuitenkin siirtymähetkellä lisäksi oikeus työministeriössä maksetun palkkatason turvaavaan euromääräiseen palkanlisään tilanteessa, jossa tehtävien vaatavuus siirtymähetkellä säilyy entisellä tasolla, mutta sisäasiainministeriössä maksettava kuukausipalkkaus on alempi kuin työministeriössä maksettu.

Mikäli henkilön tehtävien vaatavuus ei säily entisellä tasolla, palkanlisä lasketaan sellaisen palkan, jota työministeriössä olisi asianomaisessa alemman vaatavuuden tehtävissä maksettu ja sisäasiainministeriössä maksettavan kuukausipalkan erotuksena.

Henkilön kuukausipalkan nousu siirtymähetken jälkeen alentaa palkanlisän euromäärää nousua vastaavalla euromäärällä. Palkanlisä lakkaa tällöin kuukausipalkan saavuttaessa kuukausipalkan ja palkanlisän yhteismäärän siirtymähetkellä. Palkanlisä säilyy muussa tapauksessa niin kauan, kuin tehtävät keskeytyksettä säilyvät vähintään sillä vaatavuustasolla, jolla ne olivat vastaanottavassa virastossa siirtymähetkellä. Määräaikaisessa palvelussuhteessa palkanlisä säilyy kuitenkin enintään määräajan päättymiseen saakka.

Jos viran tehtävät muuttuvat olennaisesti ja sen tilalle perustetaan uusi virka, voitaisiin uusi virka täyttää ehdotuksen mukaan haettavaksi julistamatta. Valtion virkamieslain (750/1994) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu

uusi virka olisi kuitenkin julistettava haettavaksi. Työministeriöstä sisäasiainministeriöön siirtyvä talousarviossa eritelty johtajan virka on tarkoitus lakkauttaa eräiden virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta annettavalla lailla, joka tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Tämän viran tilalle sisäasiainministeriöön perustettava uusi virka voitaisiin myös täyttää haettavaksi julistamalla.

3 Esityksen vaikutukset

Sisäasiainministeriöön siirtyisi ehdotettavan lain nojalla työministeriöstä 27 henkilötyövuotta. Tämän lisäksi sisäasiainministeriön yhteydessä toimivaan vähemmistövaltuutetun toimistoon siirtyisi vähemmistövaltuutetun lisäksi 7 henkilötyövuotta ja sisäasiainministeriön yhteydessä toimivaan syrjintälautakuntaan 2 henkilötyövuotta.

Vähemmistövaltuutetun toimisto ja syrjintälautakunta siirtyisivät itsenäisinä ja erillisinä yksikköinä sisäasiainministeriön yhteyteen.

Sisäasiainministeriö on 7 päivänä toukokuuta 2007 antamallaan päätöksellä (SM-2007-01529/Va-33) käynnistänyt hallitusohjelman edellyttämien hallinto- ja henkilöstöasioiden valmistelun uudistusten toimenpiteiden toteuttamiseksi. Hallitusohjelman muutosten lähtökohtana on henkilöstön aseman turvaaminen uudistusten toteuttamisen yhteydessä eli myös määräaikaisissa tehtävissä olevat henkilöt jatkavat uudessa organisaatiossa määräajan loppuun saakka. Sisäasiainministeriö laatii suunnitelman työministeriöstä sisäasiainministeriöön tapahtuvista henkilöstösiirroista ja muutosten kohteena olevista henkilöstöhallinnon ja henkilöstön kehittämisen asiakokonaisuuksista sekä niitä koskevan muutosaikataulun sekä toteuttaa siinä mainitut toimenpiteet. Samassa yhteydessä toteutetaan erillinen työilmapiirin ja työhyvinvoinnin kehittämishanke.

Työministeriöstä ja sen alaisesta hallinnosta sekä vähemmistövaltuutetun toimistosta ja syrjintälautakunnasta sisäasiainministeriöön ja ministeriön hallinnonalalle siirtyviin tehtäviin liittyvät tietojärjestelmät ja verkkopalvelut siirtyvät sisäasiainministeriön hallin-

nonalan vastuulle 1 päivästä tammikuuta 2008 alkaen.

Vastuu maahanmuuttopolitiikan valmistelusta ja sen edellyttämä asiantuntemus on jakautunut Suomessa pääasiallisesti sisäasiainministeriön ja työministeriön kesken. Toimivalta- ja vastuusuhteiden jako ei ole ollut omiaan edistämään suunnitelmallisen ja kokonaisvaltaisen maahanmuuttopolitiikan harjoittamista ja se on osaltaan vaikuttanut myös hallinnon tehokkuuteen. Maahanmuuttopolitiikan keskittäminen sisäasiainministeriön hallinnonalalle antaa paremmat edellytykset asettaa tavoitteita, kehittää ja toteuttaa kokonaisvaltaista, yhtenäistä ja ennakoivaa maahanmuuttopolitiikkaa sekä vastata joustavasti muuttuviin olosuhteisiin. Tällä järjestelyllä varmistetaan myös Suomen kantojen johdonmukaisuus ja Suomen aktiiviset vaikutusmahdollisuudet Euroopan unionissa ja muussa kansainvälisessä yhteistyössä. Esimerkiksi turvapaikanhakijoiden vastaanoton siirto turvapaikkapäätöksiä tekeväälle hallinnonalalle lisää vuorovaikutusta ja päätöksenteon tehokkuutta ja laatua. Henkilöstövoimavaroja voidaan käyttää joustavammin esimerkiksi hakijamäärien vaihtelun mukaan.

Maahanmuuttopolitiikan valmistelu on edellyttänyt ja edellyttää jatkossakin yhteistyötä eri ministeriöiden kesken. Eri ministeriöiden välinen yhteistyö korostuu pantaessa toimeen maahanmuuttopolitiittisen ohjelman toimenpidekirjauksia. Erityistä huomiota on kiinnitettävä yhteistyöhön perustettavan työ- ja elinkeinoministeriön kanssa työvoiman maahanmuuttoon ja kotouttamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Euroopan unionissa maahanmuuttajien kotouttamiseen on viime vuosina kiinnitetty enenevässä määrin huomiota useiden jäsenvaltioiden jouduttua kohtaamaan kotouttamiseen liittyviä haasteita. Syksyllä 2004 hyväksytyssä Haagin ohjelmassa korostetaan tarvetta sovittaa yhteen paremmin kansalliset kotouttamispolitiikat ja asiaan liittyvät unionin aloitteet.

Maahanmuuttajien kotouttamisasiota käsitellään EU:ssa oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa, mutta kotouttamisella on liittyviä useisiin EU:n politiikkalohkoihin. Kotouttamiseen kiinteästi liittyviä kysymyksiä ovat muun muassa perusoikeuksien, syrjimättö-

myyden ja sukupuolten yhtäläisten mahdollisuuksien edistäminen. Kotouttamiseen liittyvät asiat kuuluvat jäsenvaltioissa yleensä sen ministeriön vastuulle, jolla muutoinkin on päävastuu maahanmuuttopolitiikan valmistelusta.

Työvoiman maahanmuuttoon liittyviä tehtäviä olisi hallinnon siirron jälkeen niin sisäasiainministeriössä kuin uudessa työ- ja elinkeinoministeriössäkin. Sisäasiainministeriöön siirtyviä tehtäviä ovat ne työperusteiseen maahanmuuttoon liittyvät tehtävät, joita pääosin hoidettiin työministeriön politiikkaosaston maahanmuuttotiimissä ja toimeenpanosaston maahanmuutto- ja työlupa-asioiden tiimissä. Sisäasiainministeriön tehtäviä jatkossa olisivat muun muassa työntekijän oleskelulupajärjestelmän kehittäminen, valtakunnallisten työlupalinjausten kehittäminen, ulkomaalaisten työehtojen valvonnan kehittäminen yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa, sekä työvoiman vapaaseen liikkuvuuteen liittyvä lainsäädäntö. Työ- ja elinkeinoministeriön tehtäviin kuuluisivat muun muassa ulkomaisen työvoiman tarpeiden ennakointi, vapaasti liikkuvan työvoiman palvelujen kehittämiseen osallistuminen, työelämän monimuotoisuuteen sopeuttavat kehittämistoimet, maahanmuuttajien yrittäjyyteen liittyvien palvelujen ja maahanmuuttajayrittäjyyden kehittäminen sekä ulkomaalaisten työntekoa koskevaa lupaneuvontaa hoitavan palvelupuhelimen tuki. Molemmat ministeriöt osaltaan osallistuisivat työperusteisen maahanmuuton määrrien ja rakenteen seurantaan sekä seurannan välineiden kehittämiseen.

Sisäasiainministeriö ohjaisi jatkossa toimialallaan TE-keskuksia kotouttamislain ja työvoima- ja elinkeinokeskuksista annetun lain (23/1997) perusteella. TE-keskusten ohjaustoimivalta kattaa pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton sekä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toimeenpanon alueellisen ohjauksen, suunnittelun, seurannan ja yhteensovittamisen. Lisäksi kotouttamislain 6 b §:n 2 momentin säännös lääninhallituksen roolista kotouttamisen ohjauksessa korostaa lääninhallitusten merkitystä kotouttamisen toimeenpanossa. TE-keskusten ohjauksen tueksi voidaan asettaa ja on asetettu

maahanmuuttoasioiden toimikuntia. Määrärahojen ohjaus ja tarkastus on keskeinen tekijä kotouttamisen suunnittelussa, seurannassa ja yhteensovittamisessa. TE-keskusten ohjaukseen liittyviä keskeisiä tehtäviä ovat lisäksi: alueellisia etnisten suhteiden neuvottelukuntia koskeva ohjaus, etniseen yhdenvertaisuuteen ja syrjinnän ehkäisyyn liittyvä ohjaus, TE-keskustilivirastolle annettava ohjaus määrärahojen käytöstä, seurannasta, tarkastustoiminnasta ja riskien hallinnasta, Euroopan unionin rahastojen tunnetuksi tekemiseen ja TE-keskuskohtaisten lausuntojen antamiseen liittyvät asiat, vastaanottoon liittyvä tilastoseuranta, laajamittaiseen maahanmuuttoon liittyvä varautuminen, ulkomaalaisten säilöönottoyksikön ylläpitoa koskeva ohjaus sekä muut sisäasiainhallinnonalan maahanmuuttaja-asioihin liittyvät tehtävät, kuten alueen kuntien kotouttamiseen ja kuntavastaanottoon liittyvä henkilöstökoulutus ja tiedotus.

TE-keskusten ministeriötason ohjaus asiakysymyksissä tapahtuisi, kuten aiemminkin, eri ministeriöiden kautta. On huomattava, että työperäistä maahanmuuttoa jatkossa ohjaava viranomainen sisäasiainministeriö ei ole enää työvoimatarpeiden asiantuntijaviranomainen, jota asiantuntemusta perustettava työ- ja elinkeinoministeriö tulee edustamaan. Koska toimialamuutokset aiheuttavat asiantuntijatahojen ja yhteistyökumppaneiden muuttumisen, on luotava toimivat käytännön yhteistyömuodot ja ylläpidettävä niitä hallinnonalan uusien yhteistyöviranomaisten kesken.

Etnisen yhdenvertaisuuden edistämiseen ja etnisen syrjinnän ehkäisyyn liittyvien tehtävien siirtäminen sisäasiainministeriöön luo edellytyksiä kasvavalle monimuotoisuuden hyväksymiselle ja etnisten vähemmistöjen sekä maahanmuuttajien aseman ja palveluiden turvaamiselle muuttuvassa yhteiskunnallisessa tilanteessa. Tehtävien siirtämisellä turvataan myös poikkihallinnollisten rakenteiden, yhteistyöverkoston ja osaamisen säilyminen ja kehittämistyön jatkuminen yhdenvertaisuus- ja syrjintäkysymysten hoitamisessa. Tehtävien siirrolla ei ole taloudellisia vaikutuksia.

Yleisen asenneilmapiirin vaikutukset sekä etnisten vähemmistöjen aseman kehittyymi-

seen yhteiskunnan eri osa-alueilla että uusien maahanmuuttajien kotoutumiseen ovat laajakantoisia. Myönteinen ja vastaanottavainen ilmapiiri edistää vähemmistöjen osallistumista yhteiskunnan toimintoihin ja vuorovaikutusta pääväestön kanssa sekä maahanmuuttajien mahdollisuuksia kotoutua suomalaiseen yhteiskuntaan oman kulttuuriperintönsä säilyttäen. Stereotyyppien ja ennakkoluulojen purkaminen sekä tiedon jakaminen syrjimättömästä kohtelusta lisäävät etnisten vähemmistöjen ja maahanmuuttajien keskuudessa olevien voimavaroja hyödyntämistä suomalaisen yhteiskunnan kehittämisessä.

Yhdenvertaisten mahdollisuuksien toteutuminen ehkäisee ennalta vähemmistöjen syrjäytymistä ja siitä mahdollisesti seuraavia kielteisiä ilmiöitä. Tällä on puolestaan vaikutuksia arjen turvallisuuden kokemuksiin ja eri väestöryhmien keskinäiseen kanssakäymiseen.

Sisäasiainministeriö hoitaa sille siirtyviä yhdenvertaisuus- ja syrjintäasioita poikkihallinnollisessa yhteistyössä muun valtionhallinnon, paikallis- ja alueviranomaisten, kansalaisjärjestöjen, työelämän osapuolten ja erityisesti eri ryhmiä edustavien järjestöjen, yhteisöjen ja neuvottelukuntien kanssa.

Työministeriön nykyisistä yhdenvertaisuuden edistämiseen ja syrjinnän sekä rasismien torjumiseen liittyvistä tehtävistä työelämän yhdenvertaisuus- ja syrjintäkysymykset eivät siirry sisäasiainministeriöön, koska ne ovat osa vastuuviranomaisen velvollisuutta edistää yhdenvertaisuutta omalla työalueellaan. Sisäasiainministeriö tekee yhteistyötä työ- ja elinkeinoministeriön sekä työelämän osapuolten kanssa työelämän monimuotoisuuden lisäämiseksi niiltä osin, kun edellä mainitut kysymykset kuuluvat yhdenvertaisuus- ja syrjintäkysymysten yhteensovittamistehtävän piiriin.

Valtioneuvostosta annetun lain 11 §:n mukaan ministeriöiden toimialajaon muuttuessa siirtyvät ministeriön hallinnonalalle kuuluvat virastot, laitokset, toimielimet ja yhtiöt uuden toimialajaon mukaisen ministeriön hallinnonalalle. Sisäasiainministeriöön siirtyviä toimielimiä ovat valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset, ulkomaalaisten säilönnötoyksikkö, etnisten suhteiden neuvottelukunta ja vähemmistöasiain neuvotte-

lukunta. Näiden toimielinten siirrot toteutetaan asetustason säädösmuutoksilla.

4 Asian valmistelu

Sisäasiainministeriö on 7 päivänä toukokuuta 2007 antamallaan päätöksellä (SM-2007-01529/Va-33) asettanut toimialamuutosta koordinoivan ohjausryhmän ja seuraavat kolme työryhmää: maahanmuuton ja kotouksen valmisteluryhmä, rasismien ja syrjinnän vastaisen toiminnan sekä laillisuusvalvonta- ja perusoikeuksien työryhmä sekä talous-, hallinto-, henkilöstö- ja tietohallintoasioiden työryhmä. Hallituksen esitys on valmisteltu kahden ensin mainitun työryhmän yhteistyönä. Valmistelua on ohjannut toimialamuutosta koordinoiva ohjausryhmä.

Toimialamuutosta tuetaan vuoden 2007 kuluessa henkilöstölle järjestettävillä useilla tiedotus- ja keskustelutilaisuuksilla, joissa on mukana myös työterveyshuollon muutostuesta vastaava asiantuntija. Ministeriön yhteistoimintaelimen kokouksia pidetään syksyn 2007 ajan kerran kuukaudessa ja uudistuksen vaikutukset henkilöstöön ovat aina asialistalla. Yhteistoimintaelimen jäseneksi on kutsuttu työministeriöstä siirtyvän henkilöstön edustaja.

Sisäasiainministeriön henkilöstöstrategiasa vuosille 2006—2011 on jo käynnistetty ministeriön toiminnan kehittäminen, mikä pitää sisällään työhyvinvointitoiminnan, johtamisjärjestelmän sekä toimenkuvien kehittämisen. Kehittämisen painopistealueina ovat: toiminta yhtenä ministeriönä, työn sisällön kehittäminen ja keskittyminen ydintehtäviin, osaamisen hallinnan systematisointi, henkilökierron lisääminen, henkilöjohtamisen ja työyhteisön ennakoiva kehittäminen sekä tasa-arvoinen työyhteisö. Henkilöstöstrategian pohjalta käynnistyvien toimenpiteiden toteutuksessa otetaan huomioon hallitusohjelman edellyttämät muutokset. Tuottavuusohjelman edellyttämät henkilöstösäästöt toteutetaan sovitun suuruisina.

Hallituksen esitystä on käsitelty sisäasiainhallinnon yhteistoimintamenettelyssä.

Esityksestä on pyydetty lausunto valtioneuvoston kanslialta, ulkoasiainministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, opetusministeriöltä, kauppa- ja teollisuusmi-

nisteriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, vähemmistövaltuutetulta, syrjintälautakunnalta ja Ulkomaalaisvirastolta.

5 Yhdenvertaisuuslain kokonaisuudistus

Oikeusministeriö asetti 25 päivänä tammikuuta 2007 toimikunnan uudistamaan Suomen yhdenvertaisuuslainsäädäntöä. Tavoitteena on uudistaa lainsäädäntöä tavalla, joka vastaisi nykyistä paremmin perustuslain 6 §:n sisältämää yhdenmukaista ja laaja-alaista syrjintäkieltoa. Lähtökohtana olisi näin ollen lainsäädäntö, joka vahvistaisi yhdenvertaisuuden suojaa kattamalla entistä selkeämmin kaikki syrjintäperusteet, soveltamalla yhdenmukaisemmin kaikkiin elämäntilanteisiin ja asettamalla eri syrjintätilanteet mahdollisimman samanlaisten oikeussuojakeinojen ja seuraamusten piiriin.

Koska yhdenvertaisuuden tehokas toteuttaminen ja valvonta edellyttävät toimivien, syrjintään erikoistuneiden viranomaisrakenteiden luomista ja ylläpitämistä, yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistamisen yhteydessä tarkistetaan tarvittavassa määrin myös syrjintäasioita nykyisin hoitavien viranomaisten asemaa, tehtäviä ja toimivaltuuksia. Tämä tehdään ottaen huomioon Suomen nykyinen perus- ja ihmisoikeusvalvonta kokonaisuutena sekä tällaiselle valvonnalle asetetut kansainväliset vaatimukset.

Uudistuksen yhteydessä tulee ottaa huomioon voimassa olevaan yhdenvertaisuuslainsäädäntöön, erityisesti naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettuun lakiin ja yhdenvertaisuuslakiin liittyvät erityispiirteet. Lähtökohtana on, ettei yhdenmukaisempaa lainsäädäntöä valmisteltaessa nykyisen lainsäädännön mukaista suojan tasoa heikennetä eikä nykyisiin lakeihin kirjattuja seuranta-, valvonta- ja edistämismittareita ja niihin liittyviä toimivaltuuksia kavenneta, vaan niitä pyritään edelleen vahvistamaan.

Vuoden 2007 aikana yhdenvertaisuustoimikunta keskittyy selvittämään erityisesti yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistustarpeen laajuutta ja uudistusvaihtoehtoja. Toimikunnan tulee antaa välimietintö näistä kysymyksistä sekä mahdollisista muista työn aikana esiin nousevista periaatteellista kysy-

myksistä tammikuussa 2008. Toimikunnan ehdotuksen yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistamiseksi on määrä valmistua tammikuussa 2009.

6 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ministeriöiden toimialoista säädetään valtioneuvoston ohjesäännön 3 luvussa. Valtioneuvoston ohjesääntöä on tarkoitus muuttaa niin, että sisäasiainministeriön toimialaan (VNOS 15 §) lisättäisiin lakkautettavan työministeriön toimialalta maahanmuuttoon, kansainväliseen suojeluun, paluumuuttoon, maahanmuuttajien kotouttamiseen sekä etnisen yhdenvertaisuuden ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen sekä rasismien ja etnisen syrjinnän ehkäisyyn liittyvät tehtävät. Vastaavasti sisäasiainministeriön toimialalta siirtyisi perustettavan työ- ja elinkeinoministeriön toimialalle alueiden kehittämiseen liittyvät tehtävät sekä valtiovarainministeriön toimialalle sisäasiainministeriön kuntaosaston ja alueiden ja hallinnon kehittämisosaston alue- ja paikallishallintoyksikön tehtävät sekä ministeriön kuntasektorin tietohallintoyhteistyötä koskevat tehtävät.

Esityksen liitteenä olevasta luonnoksessa valtioneuvoston asetukseksi sisäasiainministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ilmenee sisäasiainministeriön organisaatio, tehtävät ja ministeriön toimialan virastot, laitokset, yhtiöt ja muut toimielimet. Sisäasiainministeriön osastojen ja yksiköiden tehtävistä säädetään tarkemmin ministeriön työjärjestyksessä, joka on tarkoitus antaa vielä vuoden 2007 loppupuolella.

Sisäasiainministeriön yhteyteen siirtyvistä neuvottelukunnista ja niitä vastaavista toimielimistä säädetään asetustason säädösmuutoksilla. Nämä asetukset on tarkoitus antaa vielä vuoden 2007 loppupuolella.

Sisäasiainministeriöön siirtyvät virat ja määrärahat käsitellään valtion vuoden 2008 talousarviossa.

7 Riippuvuus muista esityksistä

Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelman mukaan perustetaan työ- ja elinkeinoministeriö, johon kuuluvat muun ohessa

sisäasiainministeriön alueiden ja hallinnon kehittämisosasto lukuun ottamatta alue- ja paikallishallintoyksikköä. Uuden työ- ja elinkeinoministeriön perustaminen edellyttää muun ohessa rakennerahastolain (1401/2006) ja alueiden kehittämislain (602/2002) muuttamista. Nämä muutokset on otettu huomioon valtioneuvoston kanslian valmistelemissa hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi valtioneuvostosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta ja eräiden tehtävien siirtämisestä työ- ja elinkeinoministeriöön. Esitys on annettu eduskunnalle 13 päivänä syyskuuta 2007 (HE 54/2007 vp).

Hallituksen ohjelman mukaan valtiovarainministeriöön siirretään sisäasiainministeriön kuntaosasto sekä alueiden ja hallinnon kehittämisosastolta alue- ja paikallishallinto-

yksikkö tehtävineen. Tämä edellyttää eräiden kuntaosaston sekä alue- ja paikallishallintoyksikön tehtäviin liittyvien lakien muuttamista. Näitä muutoksia koskeva hallituksen esitys eräiden tehtävien siirtämistä valtiovarainministeriöön koskevaksi lainsäädännöksi on annettu eduskunnalle 13 päivänä syyskuuta 2007 (HE 56/2007 vp).

8 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 9 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (493/1999) 6 §, 6 a §:n 1 momentti, 6 b §:n 1 ja 4 momentti, 16 a §:n 3 momentti, 19 d §:n 1 momentti, 21 a §:n 1 momentti, 22 §:n 3 momentti, 22 a §:n 3 momentti, 25 b §:n 1 momentti, 31 §:n 1 momentti, 37 §:n 2 momentin 1 kohta, 38 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 42 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 6 § laeissa 1215/2005 ja 1269/2006, 6 a §:n 1 momentti, 16 a §:n 3 momentti, 22 a §:n 3 momentti ja 37 §:n 2 momentin 1 kohta laissa 118/2002, 6 b §:n 1 ja 4 momentti mainitussa laissa 1215/2005, 19 d §:n 1 momentti, 21 a §:n 1 momentti ja 22 §:n 3 momentti laissa 362/2005 sekä 25 b §:n 1 momentti mainitussa laissa 1269/2006, seuraavasti:

6 §

Sisäasiainministeriön tehtävät

Maahanmuuttajien kotouttamisen sekä turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton yleinen kehittäminen, suunnittelu, ohjaus, seuranta ja yhteensovittaminen sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpano kuuluu sisäasiainministeriölle. Sisäasiainministeriön hallinnonalalla voi olla vastaanottokeskuksia ja järjestelykeskuksia.

Sisäasiainministeriön yhteyteen voidaan asettaa neuvottelukuntia 1 momentissa mainittujen tehtävien hoitamiseksi. Neuvottelukunnan asettamisesta, tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

6 a §

Joukkopaossa tulevien vastaanottoon varautuminen

Sisäasiainministeriö voi määrätä työvoima- ja elinkeinokeskuksen sopimaan varautumissuunnitelman laatimisesta kunnan kanssa

joukkopaon vuoksi Suomeen saapuvan suuren henkilömäärän vastaanoton järjestämiseksi. Varautumissuunnitelma laaditaan aiesopimuksen muotoon.

6 b §

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen ja lääninhallituksen tehtävät

Työvoima- ja elinkeinokeskus huolehtii sisäasiainministeriön ohjauksessa ja valvonnassa maahanmuuttajien kotouttamisen alueellisesta yhteensovittamisesta, turvapaikanhakijoiden vastaanotosta ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta sekä muista erikseen määrättävistä tehtävistä.

Maahanmuuttoasiain toimikunnan perustamisesta ja toimialueesta päättävät asianomaiset työvoima- ja elinkeinokeskukset neuvoteltuaan lääninhallituksen kanssa. Toimikunnan asettaa työvoima- ja elinkeinokeskus. Toimikunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään muutoin sisäasiainministeriön asetuksella.

16 a §

Kotoutumista edistävään toimenpiteeseen osallistuvan vakuutusturva

Sisäasiainministeriö järjestää 1 momentissa tarkoitetuissa kotoutumista edistävissä toimenpiteissä oleville ryhmävastuuvakuutuksen.

19 d §

Alaikäisen vastaanoton järjestäminen

Vailla huoltajaa tulevan alaikäisen turvapaikanhakijan ja tilapäistä suojelua saavan vastaanottoa varten voidaan perustaa ryhmäkoti. Ryhmäkodin toiminnasta ja henkilöstön määrästä voidaan säätää tarkemmin sisäasiainministeriön asetuksella.

21 a §

Vastaanoton majoituksesta ja palveluista perittävät maksut

Vastaanoton majoituksesta ja muusta vastaanottokeskuksessa järjestettävästä vastaanotosta voidaan periä kohtuullinen maksu, joka voi olla enintään niiden järjestämisestä aiheutuvien todellisten kustannusten suuruinen. Maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Maksun määrästä säädetään sisäasiainministeriön asetuksella. Maksun määrää maksettavaksi vastaanottokeskuksen johtaja.

22 §

Toimeentulotuki

Sisäasiainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin muiden toimeentulotuen perusosalla katettavien menojen jakautumisesta vastaanottokeskuksessa järjestettävään vas-

taanottoon ja turvapaikanhakijan tai tilapäistä suojelua saavan itsensä suorittamiin perusosalla katettaviin menoihin.

22 a §

Vastaanottokeskuksen järjestämiin toimenpiteisiin osallistuvan vakuutusturva

Sisäasiainministeriö järjestää vastaanottokeskuksen järjestämissä toimenpiteissä oleville ryhmävastuuvakuutuksen.

25 b §

Toimivaltainen viranomainen

Ihmiskaupan uhrien auttamisessa toimivaltaisesta vastaanottokeskuksesta säädetään sisäasiainministeriön asetuksella.

31 §

Ilmoitusvelvollisuus

Tuomioistuimen on ilmoitettava Maahanmuuttovirastolle ilman oleskelulupaa olevan lapsen ja väestötietojärjestelmään oleskeluluvan saaneen lapsen edustajan määräämistä tai vapauttamista koskevista päätöksistä.

37 §

Asukasrekisteri

Asukasrekisteriin saa kerätä ja tallettaa edellä tarkoitettujen henkilöiden ja heidän perheenjäsentensä:

1) tunnistetiedot ja rekisterinpitäjän ja Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero sekä syntymäpaikkaa ja kansalaisuutta koskevat tiedot;

38 §

Pakolaisrekisteri

Pakolaisrekisteri on osittain manuaalisesti ja osittain automaattisen tietojenkäsittelyn avulla kiintiöpakolaisten valintaa ja 9 §:ssä tarkoitettua pakolaisen kuntaan osoittamista varten pidettävä henkilörekisteri. Pakolaisrekisteriin saa kerätä ja tallettaa kiintiön puitteissa Suomeen otettujen pakolaisten ja heidän perheenjäsentensä:

1) tunnistetiedot ja rekisterinpitäjän ja Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero sekä syntymäpaikkaa ja kansalaisuutta koskevia tietoja;

42 §

Tietojen luovuttaminen

Asukasrekisteristä voidaan sen estämättä, mitä 43 §:ssä säädetään, luovuttaa poliisille, rajavartiolaitokselle ja Maahanmuuttovirastolle maksutta tietoja, jotka ovat tarpeen niille ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**ulkomaalaislain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 2004 annetun ulkomaalaislain (301/2004) 31 §:n 3 momentti, 63 §, 64 §:n 2 momentti, 65 §:n 1 ja 3 momentti, 66 §:n 1 ja 4 momentti, 67 §, 83 §:n 2 momentti, 84 §:n 2 momentti, 85 §:n 3 momentti, 91 §, 93 §:n 2 momentti, 96 §:n 3 momentti, 97 §:n 2 ja 3 momentti, 101 §:n 3 kohta, 102 §:n 1 momentti, 105, 105 a ja 105 b §:n 1 momentti, 111 §:n 2 momentti, 116 §, 117 §:n 3 momentti, 130 §:n 2 momentti, 132 §:n 1 momentti, 137 §, 139 §:n 1 ja 2 momentti, 141 §:n 1 ja 3 momentti, 151 §:n 1 ja 3 momentti, 152 §, 171 §:n 3 momentti, 190 §, 193 §:n 1 momentti, 195 §, 197 §:n 2 momentti, 201 §:n 1 momentti, 210 ja 211 § sekä 212 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 67 § laissa 358/2007, 83 §:n 2 momentti ja 84 §:n 2 momentti laissa 619/2007, 85 §:n 3 momentti laissa 420/2006, 105 a ja 105 b § laissa 1158/2006 sekä 190 § laissa 34/2006, seuraavasti:

31 §

Toimivalta viisumin peruuttamisessa, viisumin voimassaoloajan lyhentämisessä, oleskelupäivien vähentämisessä ja viisumin mitätöimisessä

Maahanmuuttovirasto, poliisi tai rajatarkastusviranomainen tekee 1 momentissa mainitun päätöksen ja mitätöi viisumin, jos ulkomaalainen oleskelee Suomen alueella.

63 §

Lausunnot oleskelulupahakemuksesta perhesiteen perusteella

Maahanmuuttovirasto tai kihlakunnan poliisilaitos voi hankkia perhesiteen perusteella tehdystä oleskelulupahakemuksesta lausunnon perheenkokoajan koti- tai asuinpaikkakunnan sosiaaliviranomaiselta tai terveydenhuoltoviranomaiselta. Lausuntoa voi pyytää perheenkokoajan sosiaalisesta tai terveydellisestä tilanteesta, jos perheenkokoaja on ilman huoltajaa tullut alaikäinen tai jos hakija on ydinperheen ulkopuolinen muu omainen taikka jos lausunnon pyytämiseen on muu perheen tilanteen selvittämiseen liittyvä erityinen syy.

Sosiaaliviranomainen tai terveydenhuoltoviranomainen on velvollinen antamaan Maahanmuuttovirastolle tai kihlakunnan poliisilaitokselle 1 momentissa tarkoitettussa lausunnossaan salassapitosäännösten estämättä perhesiteen perusteella tehtyä oleskelulupahakemusta varten hallussaan olevat henkilön sosiaaliseen tai terveydelliseen tilaan liittyvät sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä tehtäessä päätöstä oleskeluluvan myöntämisestä perhesiteen perusteella.

64 §

Suullinen kuuleminen haettaessa oleskelulupaa perhesiteen perusteella

Kuulemisen suorittaa poliisi tai Suomen edustuston virkamies. Maahanmuuttovirasto voi suorittaa kuulemisen, jos asian selvittäminen sitä edellyttää.

65 §

Perhesiteen selvittäminen DNA-tutkimuksen avulla

Maahanmuuttovirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista

kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos biologiseen sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä.

 Jos asianosainen on tahallaan antanut perhesiteestään vääriä tietoja, joiden perusteella hänet ja hänen ilmoittamansa perheenjäsen on ohjattu DNA-tutkimukseen, Maahanmuuttoviraston on velvoitettava hänet korvaamaan valtiolle tutkimuskulut, jollei tämä ole olosuhteisiin nähden kohtuutonta. Maahanmuuttoviraston päätös pannaan täytäntöön siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

66 §

DNA-tutkimuksen suorittaminen

DNA-testi toimitetaan Kansanterveyslaitoksessa tai Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitoksessa. DNA-testin toimittajan on viipymättä lähetettävä DNA-tyypityksen perusteella annettu lausunto Maahanmuuttovirastolle. Kun Maahanmuuttovirasto on ratkaissut asian, se ilmoittaa testin toimittajalle, että näytteet ja DNA-tunnistetiedot hävitetään.

 Testinäytteen ottamisen valvoo ja näytteenantajan henkilöllisyyden varmistaa poliisi tai Maahanmuuttoviraston taikka edustuston virkamies.

67 §

Maahanmuuttovirasto oleskelulupaviranomaisena

Maahanmuuttovirasto myöntää:

- 1) ensimmäisen oleskeluluvan ulkomailla olevalle ulkomaalaiselle;
- 2) ensimmäisen oleskeluluvan ilman oleskelulupaa maahan saapuneelle ulkomaalaiselle 49, 49 a, 51, 52 ja 52 a §:ssä tarkoituisissa tapauksissa;

3) oleskeluluvan siinä tapauksessa, että kihlakunnan poliisilaitos on saattanut asian Maahanmuuttoviraston ratkaistavaksi.

Maahanmuuttovirasto peruuttaa oleskeluluvan 58 §:n 1, 2 ja 6 momentissa mainituilla perusteilla sekä peruuttaa myöntämänsä oleskeluluvan 58 §:n 4 ja 5 momentissa mainituilla perusteilla.

Maahanmuuttovirasto päättää, ettei oleskelulupaa 58 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa peruuteta.

Maahanmuuttovirasto toimii tietojen vaihtoa harjoittavana yhteyspisteenä, josta säädetään pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY 25 artiklassa.

83 §

Toimivalta työntekijän oleskeluluvan myöntämiseksi

 Maahanmuuttovirasto myöntää työvoimatoimiston 1 momentin mukaan tekemän myönteisen ratkaisun jälkeen ulkomaalaiselle ensimmäisen työntekijän oleskeluluvan, jollei 75 §:n 2 kohdasta muuta johdu ja jollei ulkomaalaisella hakemusta jätettäessä ole muuta voimassa olevaa oleskelulupaa. Maahanmuuttovirasto päättää, onko kyse 49 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta perusteettomuudesta.

84 §

Toimivalta elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan myöntämiseksi

 Maahanmuuttovirasto myöntää työvoimaja elinkeinokeskuksen 1 momentin mukaan tekemän myönteisen ratkaisun jälkeen ulkomaalaiselle ensimmäisen elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan, jollei 76 §:n 2 kohdasta muuta johdu ja jollei ulkomaalaisella hakemusta jätettäessä ole voimassa olevaa muuta oleskelulupaa. Maahanmuuttovirasto päättää, onko kyse 49 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta perusteettomuudesta.

85 §

Työvoimatoimiston muu toimivalta

Tämän lain nojalla säädettyihin tehtäviin ovat toimivaltaisia ulkomaisen työvoiman liikkuvuuden kannalta merkittävimmissä kunnissa sijaitsevat työvoimatoimistot siten kuin työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella tarkemmin säädetään.

91 §

Pakolaiskiintiön kohdentaminen

Sisäasiainministeriö valmistelee yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa esityksen valtioneuvostolle pakolaiskiintiön alueellisesta kohdentamisesta.

93 §

Muu humanitaarinen maahanmuutto

Sisäasiainministeriö ja ulkoasiainministeriö valmistelevat yhteistyössä ehdotuksen valtioneuvoston päätökseksi.

96 §

Kortti hakemusasian vireillä olosta

Ulkomaalaisen tulee palauttaa kortti, kun hakemus on lainvoimaisesti ratkaistu, asianomainen poistuu maasta tai hän on saanut matkustusasiakirjan. Kun kortin voimassaolo on päättynyt, rajatarkastusviranomaisen, poliisi tai Maahanmuuttovirasto voi ottaa kortin haltuunsa.

97 §

Turvapaikkatutkinta

Maahanmuuttovirasto suorittaa turvapaikkapuhuttelun, jossa suullisesti selvitetään hakijan perusteet häneen kotimaassaan tai py-

syvässä asuinmaassaan kohdistuneesta vainosta tai muista oikeudenloukkauksista ja niiden uhkista. Poliisi voi Maahanmuuttoviraston pyynnöstä suorittaa puhuttelun, jos hakemusten määrä on voimakkaasti lisääntynyt tai erityisestä syystä muulloinkin.

Suojelupoliisi voi suorittaa turvapaikkapuhuttelun Maahanmuuttoviraston lisäksi, jos Suomen kansallinen turvallisuus tai kansainväliset suhteet sitä edellyttävät.

101 §

Ilmeisen perusteeton hakemus

Hakemus voidaan hylätä ilmeisen perusteettomana, jos:

3) hakija on saapunut turvallisesta turvapaikka- tai alkuperämaasta, jonne hänet voidaan palauttaa, ja Maahanmuuttovirasto ei painavasta syystä ole voinut ratkaista hakemusta 104 §:ssä säädetyn ajan kuluessa.

102 §

Uusintahakemus

Uusintahakemuksella tarkoitetaan kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta, jonka ulkomaalainen tekee saatuaan kielteisen päätöksen Maahanmuuttovirastolta tai hallintotuomioistuimelta aikaisemmin tekemäänsä hakemukseen, kun hän oleskelee edelleen maassa tai kun hän on kielteisen päätöksen saatuaan lyhyeksi ajaksi poistunut maasta.

105 §

Euroopan unionin kansalaisen turvapaikkahakemus

Maahanmuuttoviraston on ilmoitettava välittömästi sisäasiainministeriölle unionin kansalaisen tekemästä turvapaikkahakemuksesta, jos se ei katso asianomaisen valtion olevan hakijalle turvallinen alkuperämaa eikä ratkaise hakemusta soveltaen 103 §:n 2 momentin 1 kohtaa ja 104 §:ää. Sisäasiainministeriö ilmoittaa asiasta neuvostolle.

105 a §

Tiedonsaantioikeus

Maahanmuuttovirastolla, poliisilla ja rajavartiolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada pyynnöstään vastaanottokeskuksesta ilman huoltajaa olevan alaikäisen turvapaikanhakijan syntymäaikaa, perheenjäseniä ja näiden olinpaikkaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä mainittujen viranomaisten selvittäessä alaikäisen henkilöllisyyttä, matkareittiä tai maahantulon tai oleskeluluvan myöntämisen edellytyksiä taikka Maahanmuuttoviraston pyrkiessä 105 b §:n mukaisesti jäljittämään ilman huoltajaa olevan alaikäisen turvapaikanhakijan vanhempia tai muuta hänen tosiasiallisesta huollostaan vastannutta henkilöä. Tietoja pyydetäessä viranomaisten on erityisesti kiinnitettävä huomiota lapsen etuun.

Ilman huoltajaa olevalle alaikäiselle on annettava tieto siitä, että 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan hänen suostumuksestaan riippumatta antaa Maahanmuuttovirastolle, poliisille ja rajavartiolaitokselle. Tiedon antamisessa tulee ottaa huomioon lapsen ikä ja kehitystaso.

Ennen kuin vastaanottokeskus antaa 1 momentissa tarkoitetun tiedon Maahanmuuttovirastolle, poliisille tai rajavartiolaitokselle, asiasta on annettava tieto maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain (493/1999) 26 §:n perusteella alaikäiselle määrätyle edustajalle.

105 b §

Ilman huoltajaa olevan alaikäisen turvapaikanhakijan vanhemman tai muun hänen tosiasiallisesta huollostaan vastanneen henkilön jäljittäminen

Maahanmuuttoviraston on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä ilman huoltajaa olevan alaikäisen turvapaikanhakijan edun toteuttamiseksi jäljittämään hänen vanhempansa tai muu hänen tosiasiallisesta huollostaan vastannut henkilö viipymättä.

111 §

Tilapäistä suojelua saavan ulkomaalaisen turvapaikkahakemuksen käsittely

Tilapäisen suojelun päätyttyä turvapaikkahakemuksen käsittely raukeaa, jos hakija ei Maahanmuuttoviraston häneltä sitä kirjallisesti tiedusteltua ilmoita, että hän haluaa hakemuksen käsittelyä. Maahanmuuttovirasto toimittaa tiedustelun hakijalle joko postitse saantitodistusta vastaan tai haastetiedoksiantona.

116 §

Maahanmuuttoviraston kansainväliseen suojeluun liittyvä toimivalta

Maahanmuuttovirasto:

- 1) antaa turvapaikan ja myöntää ensimmäisen oleskeluluvan suojelun tarpeen perusteella turvapaikkamenettelyssä;
- 2) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan 89 §:n nojalla;
- 3) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan pakolaisuuden tai suojelun tarpeen perusteella pakolaiskiintiössä Suomeen otettavalle ulkomaalaiselle;
- 4) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan 93 §:n nojalla muun humanitaarisen maahanmuuton perusteella;
- 5) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan tilapäisen suojelun perusteella;
- 6) päättää pakolaisaseman lakkauttamisesta ja peruuttamisesta;
- 7) päättää toisen sopimusvaltion pyynnöstä vastuuvaltion määrittämisestä annetun neuvoston asetuksen mukaisesta turvapaikanhakijan vastaanottamisesta tai takaisinottamisesta ja pyytää toiselta sopimusvaltiolta vastaavaa päätöstä turvapaikanhakijan vastaanottamisesta tai takaisinottamisesta; ja
- 8) antaa turvalliseen turvapaikkamaahan palautettavalle ulkomaalaiselle asiakirjan, josta ilmenee, että hänen hakemustaan ei ole tutkittu aineellisesti Suomessa.

Maahanmuuttovirasto päättää 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetusta asiasta saatuaan suojelupoliisin lausunnon.

117 §

Paikallispoliisin kansainväliseen suojeluun liittyvä toimivalta

Jollei poliisi katso voivansa myöntää oleskelulupaa 1 tai 2 momentin perusteella, sen on saatettava asia Maahanmuuttoviraston ratkaistavaksi.

130 §

Henkilöllisyyden todentaminen ja oleskelua koskevien tietojen antaminen

Ulkomaalaisen on kutsusta saavuttava poliisin tai rajatarkastusviranomaisen luo taikka Maahanmuuttovirastoon antamaan tarvittavia tietoja oleskelustaan.

132 §

Matkustusasiakirjan ottaminen viranomaisen haltuun

Poliisi, rajatarkastusviranomainen, Maahanmuuttovirasto tai Suomen edustusto voi ottaa ulkomaalaisen esittämän tai ulkomaalaisen hallussa olevan väärän tai väärennetyn matkustusasiakirjan taikka väärän henkilötiedon antamiseen käytettäväksi aiotun matkustusasiakirjan haltuunsa.

137 §

Hallussa olevan matkustusasiakirjan luovuttaminen

Ulkomaalaisen tulee luovuttaa hallussaan oleva matkustusasiakirja Maahanmuuttovirastolle, ennen kuin muukalaispassi tai pakolaisen matkustusasiakirja luovutetaan hänelle.

139 §

Toimivalta muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan myöntämiseen ja peruuttamiseen

Maahanmuuttovirasto päättää muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan myöntämisestä Suomessa olevalle ulkomaalaiselle sekä niiden peruuttamisesta.

Suomen edustusto päättää Maahanmuuttovirastoa kuultuaan muukalaispassin myöntämisestä ulkomailla olevalle ulkomaalaiselle.

141 §

Toimivalta muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan ottamiseen viranomaisen haltuun

Muukalaispassin tai pakolaisen matkustusasiakirjan voi ottaa haltuun poliisi, rajatarkastusviranomainen, Maahanmuuttovirasto tai Suomen edustusto.

Viranomaisen haltuun otettu muukalaispassi ja matkustusasiakirja on toimitettava viipymättä Maahanmuuttovirastolle.

151 §

Poliisi ja rajatarkastusviranomainen

Poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on ryhdyttävä toimenpiteisiin ulkomaalaisen käännättämiseksi tai maasta karkottamiseksi, jos hän ei täytä maahantulon tai maassa oleskelun edellytyksiä. Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi päättää käännättämisestä kolmen kuukauden kuluessa ulkomaalaisen maahantulosta. Tätä myöhemmin poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on tehtävä Maahanmuuttovirastolle esitys ulkomaalaisen käännättämiseksi tai maasta karkottamiseksi, jollei Maahanmuuttovirasto ole jo ryhtynyt toimenpiteisiin ulkomaalaisen maasta poistamiseksi.

Poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on tehtävä Maahanmuuttovirastolle esitys ulko-

maalaisen käännättämiseksi, jos sillä itsellään ei ole toimivaltaa käännättämiseen tai jos se arvioi, että ulkomaalaiselle tulisi määrätä maahantulokielto kahta vuotta pidemmäksi ajaksi. Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi tehdä Maahanmuuttovirastolle esityksen ulkomaalaisen käännättämiseksi myös, jos asialla on merkitystä 148 §:n soveltamisen kannalta muissa samankaltaisissa tapauksissa.

152 §

Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttovirasto päättää käännättämisestä kihlakunnan poliisilaitoksen tai rajatarkastusviranomaisen esityksestä taikka omasta aloitteestaan.

Maahanmuuttovirasto päättää aina käännättämisestä, jos ulkomaalaisen maahantulosta on kulunut yli kolme kuukautta taikka jos ulkomaalainen on hakenut oleskelulupaa kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella.

Maahanmuuttovirasto päättää maasta karkottamisesta kihlakunnan poliisilaitoksen tai rajatarkastusviranomaisen esityksestä taikka omasta aloitteestaan.

Maahanmuuttovirasto voi määrätä ulkomaalaiselle maahantulokiellon määräajaksi tai toistaiseksi. Maahanmuuttovirasto päättää maahantulokiellon peruuttamisesta.

171 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Maahanmuuttovirasto päättää maahantulokiellon määräämisestä 170 §:n perusteella.

190 §

Valitus

Tässä laissa tarkoitettuun Maahanmuuttoviraston, poliisin, rajatarkastusviranomaisen,

työvoimatoimiston ja Suomen edustuston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

193 §

Valitus Helsingin hallinto-oikeuteen

Maahanmuuttoviraston päätöksestä valitaan Helsingin hallinto-oikeuteen, jos päätös koskee:

1) hakemusta turvapaikan tai suojelun tarpeen perusteella myönnettävän oleskeluluvan saamiseksi;

2) tilapäisen suojelun saamiseksi tehdyn hakemuksen hylkäämistä;

3) maasta poistamista, maahantulokiellon määräämistä tai Suomessa myönnetyn matkustusasiakirjan peruuttamista ja päätös liittyy turvapaikkamenettelyssä tai tilapäistä suojelua koskevassa menettelyssä tehtyyn hylkäävään päätökseen;

4) pakolaisaseman lakkauttamista ja siihen liittyvää pakolaisen matkustusasiakirjan peruuttamista;

5) pakolaisaseman peruuttamista ja siihen liittyvää pakolaisen matkustusasiakirjan peruuttamista.

195 §

Maahanmuuttoviraston valitusoikeus

Maahanmuuttovirastolla on oikeus valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä, jolla Maahanmuuttoviraston päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

197 §

Valituskirjelmän toimittaminen

Turvapaikka-asioissa valituskirjelmän saa toimittaa myös Helsingin hallinto-oikeudelle taikka poliisille. Maahanmuuttoviraston on välittömästi valituksesta tiedon saatuaan toi-

mitettava päätöksensä perusteena olevat asiakirjat hallinto-oikeuden käyttöön.

201 §

Käännyttämispäätösten täytäntöönpano

Päätös käännyttämisestä voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. Maahanmuuttoviraston päätöstä käännyttämisestä, kun ulkomaalainen on hakenut oleskelulupaa kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella, ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin asia on lainvoimaisesti ratkaistu, jollei 2 tai 3 momentissa toisin säädetä.

210 §

Maahanmuuttoviraston oikeus ratkaista kihlakunnan poliisilaitoksen toimivaltaan kuuluva asia

Maahanmuuttovirasto voi ottaa ratkaistavakseen asian, joka tässä laissa säädetään kuuluvaksi kihlakunnan poliisilaitoksen ratkaistavaksi.

Kihlakunnan poliisilaitos voi saattaa toimivaltaansa kuuluvan asian Maahanmuuttoviraston ratkaistavaksi, jos asia on laadultaan sellainen, että sen selvittäminen ja ratkaiseminen edellyttää Maahanmuuttoviraston asiantuntemusta, taikka jos asialla on merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa samankaltaisissa tapauksissa.

211 §

Ulkomaalaisten työntekijäin työsuhde- ja oleskelulupa-asioiden neuvottelukunta

Sisäasiainministeriön yhteyteen voidaan asettaa ulkomaisen työvoiman työsuhteiden ehtojen valvontaa varten ulkomaalaisten työntekijäin työsuhde- ja oleskelulupa-asioiden neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhteiden ehtojen ja työntekijäin oleskelulupien valvontaa koskevissa asioissa edistää yhteistyötä ja tiedonkulkua viranomaisten välillä, seurata ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhde- ja lupavalvonnan kehitystä sekä antaa lausuntoja näistä asioista.

Sisäasiainministeriö nimittää neuvottelukunnan jäsenet. Neuvottelukunnassa tulee olla valvonnan kannalta tarpeellisten viranomaisten ja hallinnonalojen edustus. Neuvottelukunta toimii yhteistyössä keskeisten työmarkkinajärjestöjen kanssa. Tarkemmat säännökset neuvottelukunnan kokoonpanosta, tehtävistä, työskentelytavoista ja toimikaudesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

212 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvovat Maahanmuuttovirasto, poliisi ja rajavartiolaitos.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**kansalaisuuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä toukokuuta 2003 annetun kansalaisuuslain (359/2003) 3 §, 25 §:n 3 momentti, 36 §:n 1 momentti, 37 §:n 2 momentti, 39 §, 40 §:n 1 ja 2 momentti, 41 ja 42 §, 44 §:n 3 ja 4 momentti, 46 §:n 3 momentti, 47 ja 48 § sekä 55 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 47 § osaksi laissa 620/2007 ja 48 § osaksi laissa 596/2005, seuraavasti:

3 §

Maahanmuuttoviraston tehtävät

Maahanmuuttovirasto päättää tässä laissa tarkoitettua Suomen kansalaisuuden saamisesta, säilyttämisestä ja menettämisestä sekä kansalaisuusaseman määrittämisestä.

Tässä laissa tarkoitettua hakemusta tai ilmoitusta varten tarvittavien lomakkeiden kaavat vahvistaa Maahanmuuttovirasto

25 §

Täysivaltaiseksi tulon vaikutus vireillä olevaan hakemukseen

Maahanmuuttovirasto asettaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille henkilöille kohtuullisen määräajan, jossa hakemusta on täydennettävä tai se on vahvistettava. Hakijaan, joka on täydentänyt kansalaisuushakemusta tai joka on vahvistanut kansalaisuushakemuksen, sovelletaan 23 §:n 2 momentin ja 24 §:n 3 momentin mukaisia edellytyksiä, jos ne ovat täyttyneet ennen huollosta vapautumista.

36 §

Kansalaisuusaseman määrittäminen

Maahanmuuttovirasto määrittää viranomaisen tai asianosaisen pyynnöstä kansalaisuus-

aseman, jos asialla on merkitystä Suomen kansalaisuuden olemassaolon tai siihen liittyvän oikeuden tai velvollisuuden kannalta, viranomaisen henkilökisterissä olevan merkinnän oikeellisuuden, ulkomaalaisen Suomessa oleskelun taikka muun näihin verrattavissa olevan syyn kannalta.

37 §

Tiedottaminen kansalaisuuden säilyttämisestä

Väestötietojärjestelmästä poimitulle henkilölle annetaan ohje siitä, miten hänen tulee menetellä, jotta hän voisi säilyttää Suomen kansalaisuuden 22 vuotta täyttäessään. Ohjeen antamisesta vastaa Maahanmuuttovirasto. Ohje annetaan sinä vuonna, jona henkilö täyttää 18 vuotta.

39 §

Asianosaisen tietojenantovelvollisuus

Asianosaisen tulee antaa Maahanmuuttovirastolle ja 38 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa maistraatille kansalaisuusaseman määrittämistä varten tiedossaan olevat kansalaisuuden saamiseen ja menettämiseen liittyvät tiedot sekä avustaa tarvittavien tietojen ja asiakirjojen saamisessa niiltä osin kuin avustamista voidaan häneltä kohtuudella vaatia.

40 §

Viranomaisten keskinäinen ilmoitusvelvollisuus

Maahanmuuttovirasto ilmoittaa väestötietojärjestelmään merkittäväksi Suomen kansalaisuutta koskevan päätöksensä.

Maistraatti ilmoittaa Maahanmuuttovirastolle Suomessa syntyneestä lapsesta, jos lapsen vanhemmat on väestötietojärjestelmään merkitty kansalaisuudettomiksi tai jos vanhempien kansalaisuus on tuntematon.

41 §

Muutoksenhaku Maahanmuuttoviraston päätökseen

Maahanmuuttoviraston tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä saa valittaa hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

42 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuden päätökseen

Hallinto-oikeuden tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitusoikeus on myös Maahanmuuttovirastolla siltä osin kuin hallinto-oikeuden päätöksellä on kumottu Maahanmuuttoviraston päätös tai muutettu sitä.

44 §

Hakemuksen ja ilmoituksen vireillepano

Hakemuksen ja ilmoituksen käsittelyn jatkaminen 2 momentin mukaisen tarkastuksen jälkeen edellyttää Maahanmuuttoviraston käsittelymaksun suorittamista. Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Tarkemmat säännökset maksusta annetaan sisäasiainministeriön asetuksella.

Tämän lain mukaisten asioiden käsittelyyn kunniakonsulaateissa sovelletaan hallintolakia (434/2003).

46 §

Lisäselvitysten hankkiminen

Maahanmuuttovirasto, suojelupoliisi ja keskusrikospoliisi voivat kutsua hakijan antamaan hakemuksen tai ilmoituksen käsitteilyä varten tarvittavia tietoja. Näiden viranomaisten on mahdollisuuksien mukaan haastateltava hakijaa samanaikaisesti. Jos hakemus tai ilmoitus on pantu vireille ulkomailla, asianomainen Suomen diplomaattinen edustusto tai lähetetyn virkamiehen johtama konsulaatti voi Maahanmuuttoviraston pyynnöstä kutsua hakijan antamaan asian käsittelyä varten tarvittavia tietoja.

47 §

Maahanmuuttovirastolle annettavat asiakirjat

Tässä laissa tarkoitettuun hakemukseen, ilmoitukseen tai kansalaisuusaseman määrittämiseen liittyvän viranomaiselle annettavan asiakirjan on oltava alkuperäinen. Maahanmuuttovirasto voi hyväksyä myös oikeaksi todistetun jäljennöksen asiakirjasta, jos jäljennöstä voidaan pitää luotettavana.

Ulkomaan viranomaisen antaman asiakirjan on oltava laillistettu tai siihen on liitettävä asianomaisen valtion toimivaltaisen viranomaisen antama todistus, jollei laillistaminen tai todistuksen liittäminen asiakirjaan ole ilmeisen tarpeetonta. Hakijan tai muun asianomaisen on omasta aloitteestaan vireillä olevassa asiassa huolehdittava asiakirjan kääntämisestä suomen tai ruotsin kielelle. Maahanmuuttovirasto voi hyväksyä myös muun kuin laillistetun asiakirjan ja asiakirjan, jossa ei ole edellä mainittua todistusta, sekä asiakirjan, jota ei ole käännetty, jos tämä on perusteltua kyseisen asiakirjan ja asian laadun perusteella.

Maahanmuuttovirasto voi hyväksyä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa säädetyn tavoin toimitetun sähköisen asiakirjan, jos asiakirjaa voidaan pitää luotettavana.

48 §

Tiedonsaantioikeus rekistereistä

Maahanmuuttovirastolla on sille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus sen lisäksi, mitä muualla on säädetty, salassapitosäännösten estämättä saada maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla tietoja, jotka ovat välttämättömiä Suomen kansalaisuuden saamisen, säilyttämisen, menettämisen ja siitä vapautumisen edellytysten selvittämiseksi sekä kansalaisuusaseman määrittämiseksi seuraavasti:

- 1) rajavartiolaitoksen toiminnallisesta tietojärjestelmästä;
- 2) tietoja sakkorekisteristä; ja
- 3) verohallinnon tietojärjestelmistä verovelvollisen tuloja ja varallisuutta koskevia tietoja ja muita verotustietoja.

Oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään rikosrekisterilaissa (770/1993).

Edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedot voidaan saada teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa. Maahanmuuttoviraston on ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista esitettävä henkilörekisterin pitäjälle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

55 §

Ehdollinen kansalaistamispäätös

Maahanmuuttovirasto voi 1 momentin mukaisessa päätöksessä mainitun hakijan kirjallisesta pyynnöstä päättää ehdon poistamisesta, jos pyyntö on tehty päätöksessä määrätyn ajan kuluessa. Jos ehto koskee myös kanssahakijaa, ehdon poistaminen hänen osaltaan edellyttää hakijan kirjallisen pyynnön lisäksi kanssahakijan huoltajien ja 12 vuotta täyttäneiden kanssahakijan suostumusta. Asian ratkaisussa noudatetaan lisäksi soveltuvin osin, mitä lapsen ja huoltajan kuulemisesta tässä laissa säädetään. Jos kanssahakija on päätöksen antamisen jälkeen täyttänyt 18 vuotta tai avioitunut, hänen on pyydettävä ehdon poistamista omalta osaltaan.

Ulkomaalainen tulee Suomen kansalaiseksi 1 momentin perusteella sinä päivänä, jolloin Maahanmuuttovirasto toteaa päätöksellään, että ehto on täytetty. Jos Maahanmuuttovirasto päättää 2 momentin mukaisesti ehdon poistamisesta päätöksestä, Suomen kansalaisuus katsotaan saaduksi sinä päivänä, jolloin päätös ehdon poistamisesta on tehty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**ulkomaalaisvirastosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisvirastosta 3 päivänä helmikuuta 1995 annetun lain (156/1995) nimike
sekä 1—3 § seuraavasti:

Laki**Maahanmuuttovirastosta**

1 §

Asema

Sisäasiainministeriön alaisena on Maahanmuuttovirasto.

2 §

Tehtävät

Maahanmuuttovirasto pitää ulkomaalaisrekisteriä sekä käsittelee ja ratkaisee ne ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevat asiat, jotka lailla tai asetuksella on säädetty sen tehtäviksi.

Maahanmuuttovirasto tuottaa toimialaansa koskevissa asioissa tietopalveluita ministeri-

öille ja muille viranomaisille sekä kansainvälisille järjestöille.

3 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta Maahanmuuttoviraston päätökseen säädetään ulkomaalaislaissa (301/2004) ja kansalaisuuslaissa (359/2003).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Mitä muualla säädetään Ulkomaalaisvirastosta, koskee tämän lain voimaan tultua Maahanmuuttovirastoa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki**säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä 15 päivänä helmikuuta 2002 annetun lain (116/2002) 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 24 §:n 3 momentti ja 33 §:n 2 momentin 1 kohta seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on järjestää ulkomaalaislain (301/2004) 121 §:n nojalla säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelu erityisesti tähän tarkoitukseen varatussa säilöönottoyksikössä.

3 §

Kehittäminen, ohjaus ja valvonta

Sisäasiainministeriö vastaa tässä laissa tarkoitetun toiminnan yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta ja seurannasta.

12 §

Käyttöraha ja toimeentulotuki

Ulkomaalaiselle annetaan käyttörahaa, jos hänellä ei ole käytettävissään omia varoja eikä hän voi saada käyttövaroja muulla tavalla. Käyttörahasta säädetään tarkemmin sisäasiainministeriön asetuksella.

24 §

Toimenpiteiden kirjaaminen

Tarkemmat säännökset pöytäkirjaamisesta annetaan sisäasiainministeriön asetuksella.

33 §

Säilöön otettujen ulkomaalaisten henkilötietojen käsittely

Asukasrekisteriin saa kerätä ja tallettaa:

1) säilöön otetun ulkomaalaisen tunnistamiseksi tarvittavat tiedot, rekisterinpitäjän ja Maahanmuuttoviraston antamat asiakasnumerot sekä syntymäpaikkaa ja kansalaisuutta koskevat tiedot; sekä

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

6.

Laki**ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisrekisteristä 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1270/1997) 3 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentti laissa 674/2006 ja 3 momentti laissa 305/2004, seuraavasti:

3 §

Rekisterinpitäjät

Ulkomaalaisrekisteriin kuuluvien hakemusasioiden osarekisterin, muukalaispassien ja pakolaisen matkustusasiakirjojen osarekisterin, maahantulon ja maastalähdön valvonnan osarekisterin, tutkinto-osarekisterin sekä kansalaisuusasioiden osarekisterin päävastuullinen rekisterinpitäjä on Maahanmuuttovirasto, joka vastaa myös näiden osarekisterien ylläpidosta.

Ulkomaalaisrekisteriä pitää ja käyttää myös poliisi, rajavartiolaitos, tullilaitos, työvoima- ja elinkeinokeskus, työvoimatoimisto, vankeinhoitoviranomainen ja vähemmistövaltuutettu.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

7.

Laki**yhdenvertaisuuslain 4 ja 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun yhdenvertaisuuslain (21/2004) 4 §:n 2 momentti ja 21 § seuraavasti:

4 §

Viranomaisten velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta

 Etnisen yhdenvertaisuuden edistämiseksi viranomaisten tulee laatia suunnitelma (*yhdenvertaisuussuunnitelma*) siinä laajuudessa kuin kunkin viranomaisen toiminnan luonnetta vaatii. Yleiset suositukset tässä momentissa tarkoitetun suunnitelman sisällöstä antaa sisäasiainministeriö.

21 §

Hyvityksen rahamäärän tarkistaminen

Edellä 9 §:ssä säädetyn hyvityksen enimmäisrahamäärä tarkistetaan rahanarvon muutosta vastaavasti kolmivuotiskausittain työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

8.

Laki**vähemmistövaltuutetusta ja syrjäntälautakunnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vähemmistövaltuutetusta ja syrjäntälautakunnasta 13 päivänä heinäkuuta 2001 annetun lain (660/2001) 1 §:n 1 momentti, 7 b § ja 7 d §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 7 b § ja 7 d §:n 3 momentti laissa 22/2004, seuraavasti:

1 §

Toimiala

Etnisen syrjinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamista samoin kuin etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa varten on sisäasiainministeriön yhteydessä vähemmistövaltuutettu. Vähemmistövaltuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja muista viranomaisista riippumaton.

7 b §

Syrjäntälautakunta

Yhdenvertaisuuslaissa säädettyä valvonta-tehtävää varten on sisäasiainministeriön yh-

teydessä vähemmistövaltuutetun ohella syrjäntälautakunta.

7 d §

Syrjäntälautakunnan kokoonpano

Lautakunnan sivutoimiset jäsenet, varajäsenet ja sihteeri sekä lautakunnan kuulemat asiantuntijat ja lausunnonantajat saavat palkkiota sisäasiainministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

9.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 ja 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (579/2005) 22 §:n 1 momentin 18 kohta sekä 28 §:n 1 momentin 14 kohta seuraavasti:

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitaissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

18) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä tarpeellisia tietoja passi-, viisumi-, oleskelulupa- ja työlupahakemuksista sekä niitä koskevista ratkaisuista ja käännättämisistä sekä karkottamista koskevista ratkaisuista rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa rajavartiolaitoksen henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa tietoja, jotka ovat tarpeen:

14) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttovirastolle;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

10.

Laki**henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 ja 19 § muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 22 päivänä elokuuta 2003 annetun lain (761/2003) 13 §:n 2 momentin 7 kohta ja 19 §:n 1 momentin 8 kohta seuraavasti:

13 §

Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä

 Poliisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada, siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa:

 7) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

 Poliisi saa luovuttaa muista poliisin henkilörekistereistä kuin 30 §:ssä tarkoitettusta Eu-

ropol-tietojärjestelmästä ja 31 §:ssä tarkoitettusta kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa tietoja, jotka ovat tarpeen:

 8) Maahanmuuttovirastolle Suomen kansalaisuutta, ulkomaalaisten maahantuloa, maassa oleskelua ja työntekoa sekä pakolaisia ja turvapaikkaa koskevien asioiden käsittelyä varten;

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

11.

Laki**hätäkeskuslain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä helmikuuta 2000 annetun hätäkeskuslain (157/2000) 8 §:n 1 momentin 3 kohta seuraavasti:

8 §

Tiedonsaantioikeus rekistereistä

Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöön kuuluvalla on hätäkeskukselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtävän alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi tarpeellisia tietoja maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla. Tässä tarkoituksessa voidaan saada:

3) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin

12.

Laki**tullilain 26 ja 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 26 §:n 1 momentin 2 kohta ja 28 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 26 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 774/2003 ja 28 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1104/1998, seuraavasti:

26 §

Tulliviranomainen saa luovuttaa sen estämättä, mitä tietojen salassapitamisesta säädetään, myös teknisen käyttöyhteyden avulla henkilötietoja, jotka ovat tarpeen:

2) Maahanmuuttovirastolle kansalaisuuslain (359/2003) ja ulkomaalaislain (301/2004) mukaisten tehtävien hoitamista varten;

nisen käyttöyhteyden avulla, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan:

2) passintarkastusta varten ulkoasiainministeriön tietojärjestelmien viisumi-, oleskelu- ja työlupapäätöksistä sekä Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ja rajavartiolaitokselta ulkomaalaisten maahantulon ja maastalähdön valvontaa koskevista rekistereistä;

28 §

Tulliviranomaisella on sen estämättä, mitä tietojen salassapitamisesta säädetään, oikeus saada tullilaitokselle kuuluvien tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, myös tek-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

13.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa 24 päivänä touko-
kuuta 2002 annetun lain (422/2002) 16 §:n 1 momentin 2 kohta ja 19 §:n 1 momentin 6 kohta
seuraavasti:

16 §

Tietojen luovuttaminen täytäntöönpanorekisteristä sekä valvonta- ja toimintarekisteristä

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:ssä ja mainitussa laissa muutoin säädetään, rekisterinpitäjä saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa vankeinhoitolaitoksen täytäntöönpanorekisteristä sekä valvonta- ja toimintarekisteristä tuomittua, vankia ja rangaistuslaitokseen otettua henkilöä koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen:

2) Maahanmuuttovirastolle oleskeluluvan taikka maastakarkotus-, käännytys-, turvapaikka- tai kansalaisuusasian käsittelemiseksi;

19 §

Oikeus tietojen saantiin muilta viranomaisilta

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, rikosseuraamusvirastolla, kriminaalihuolto-

laitoksella ja vankeinhoitolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toiselta viranomaiselta tuomittua, vankia, rangaistuslaitokseen otettua tai yhdyskunta-seuraamusta suorittavaa henkilöä koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen rangaistuksen täytäntöönpanoa tai tutkintavankeuden toimeenpanoa koskevan tehtävän taikka muun sille kuuluvan tehtävän hoitamista varten, seuraavasti:

6) Maahanmuuttovirastolta tieto ulkomaalaisrekisterissä ja rangaistuslaitoksessa olevan tai olleen ulkomaalaisen henkilön oleskelu-, karkotus- ja käännytysasiasta ja maasta poistamista koskevan päätöksen toimeenpanosta sekä maahantulokiellosta ja sen pituudesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

14.

Laki**kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain 24 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa 16 päivänä tammikuuta 1987 annetun lain (21/1987) 24 a §, sellaisena kuin se on laissa 236/2001, seuraavasti:

24 a §

Viranomaisen, joka ulkomaalaislain (301/2004) nojalla tekee käännättämis- tai karkottamispäätöksen, jonka yhtenä perusteena on henkilölle tuomittu ehdoton vankeusrangaistus, on toimitettava oikeusministeriölle jäljennös käännättämis- tai karkottamispäätöksestä.

Oikeusministeriön on toimitettava Maahanmuuttovirastolle jäljennös tämän lain 19

§:n 2 momentin 2 kohdan nojalla tekemästään päätöksestä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

15.

Laki**kansaneläkelain 85 ja 90 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun kansaneläkelain (568/2007) 85 §:n 1 momentin 2 kohta ja 90 §:n 4 kohta seuraavasti:

85 §

Tiedot viranomaisilta sekä eläke- ja vakuutuslaitoksilta

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada sen toimeenpantaviksi säädettyjen etuuksien hoitamista varten salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä:

2) Maahanmuuttovirastolta sen rekisterissä olevien Suomeen muuttaneiden ulkomaalaisten ja heidän perheenjäsentensä tunnistetiedot sekä perheoikeudellista asemaa ja oleskelulupaa koskevat tiedot sekä mainituissa tiedoissa tapahtuneet muutokset;

90 §

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

4) Maahanmuuttovirastolle välttämättömiä tietoja Kansaneläkelaitoksen toimeenpantavaksi säädettyistä etuuksista kansalaisuuslaissa (359/2003) ja ulkomaalaislaissa (301/2004) säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

16.

Laki**ulosottokaaren 3 luvun 70 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä kesäkuuta 2007 annetun ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 70 §:n 1 momentin 7 kohta, sekä
lisätään 3 luvun 70 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta seuraavasti:

3 luku

Yleiset menettelysäännökset

70 §

Esitutkinta- ja eräät muut viranomaiset sekä tuomioistuimet

Ulosottoviranomainen saa yksittäistapauksessa antaa pyydettyä ulosottoviranomaisen asiakirjasta vastaajan tunniste- ja yhteystietoja sekä vastaajan taloudellista asemaa ja toimintaa koskevia tietoja:

7) konkurssiasiamiehelle laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

8) Maahanmuuttovirastolle kansalaisuuslaissa (359/2003) säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

17.

Laki**eräiden henkilöiden ja virkojen siirtämisestä sisäasiainministeriöön**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Työministeriössä sisäasiainministeriöön tämän lain voimaan tullessa siirtyviä tehtäviä hoitavat virkamiehet ja työsopimussuhteinen henkilöstö siirtyvät tämän lain voimaan tullessa sisäasiainministeriöön. Työministeriössä määräaikaisia tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy sisäasiainministeriöön palvelussuhteensa ajaksi. Vähemmistövaltuutettu, vähemmistövaltuutetun toimiston virkamiehet ja työsopimussuhteinen henkilöstö ja vastaavat virat siirtyvät sisäasiainministeriön yhteydessä olevaan vähemmistövaltuutetun toimistoon ja syrjäntälautakunnan päätoiminen henkilöstö sekä vastaavat virat siirtyvät sisäasiainministeriön yhteydessä olevaan syrjäntälautakuntaan. Viran siirtymiseen ei tarvita virkamiehen suostumusta.

Siirtyvä henkilöstö säilyttää palvelussuhteensa ehtoihin liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa siirtymähetkellä. Sisäasiainministeriön palkkausjärjestelmän mukaista kuu-

kausipalkkaa korkeampi palkkaus turvataan edellyttäen, että henkilön tehtävät sisäasiainministeriössä vastaavat vaativuudeltaan vähintään hänen tehtäviään työministeriössä. Henkilöllä on tällöin oikeus työministeriössä maksetun ja sisäasiainministeriössä maksettavan kuukausipalkan erotuksen määräiseen palkanlisään.

Jos viran tehtävät muuttuvat olennaisesti ja sen tilalle perustetaan uusi virka, voidaan uusi virka täyttää haettavaksi julistamatta. Valtion virkamieslain (750/1994) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu uusi virka on kuitenkin julistettava haettavaksi.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maahanmuutto- ja eurooppaministeri *Astrid Thors*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 9 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (493/1999) 6 §, 6 a §:n 1 momentti, 6 b §:n 1 ja 4 momentti, 16 a §:n 3 momentti, 19 d §:n 1 momentti, 21 a §:n 1 momentti, 22 §:n 3 momentti, 22 a §:n 3 momentti, 25 b §:n 1 momentti, 31 §:n 1 momentti, 37 §:n 2 momentin 1 kohta, 38 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 42 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 6 § laeissa 1215/2005 ja 1269/2006, 6 a §:n 1 momentti, 16 a §:n 3 momentti, 22 a §:n 3 momentti ja 37 §:n 2 momentin 1 kohta laissa 118/2002, 6 b §:n 1 ja 4 momentti mainitussa laissa 1215/2005, 19 d §:n 1 momentti, 21 a §:n 1 momentti ja 22 §:n 3 momentti laissa 362/2005 sekä 25 b §:n 1 momentti mainitussa laissa 1269/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Työministeriön tehtävät

Sisäasiainministeriön tehtävät

Maahanmuuttajien kotouttamisen sekä turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton yleinen kehittäminen, suunnittelu, ohjaus, seuranta ja yhteensovittaminen sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpano kuuluu työministeriölle. Työministeriön hallinnonalalla voi olla vastaanottokeskuksia ja järjestelykeskuksia.

Työministeriön yhteydessä toimii *kotouttamisen ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton neuvottelukunta. Neuvottelukunta suunnittelee, kehittää ja yhteensovittaa maahanmuuttajien kotouttamista ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoa ja tilapäistä suojelua saavien vastaanottoa.*

Neuvottelukunnan asettamisesta, tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään *muutoin* valtioneuvoston asetuksella.

Maahanmuuttajien kotouttamisen sekä turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton yleinen kehittäminen, suunnittelu, ohjaus, seuranta ja yhteensovittaminen sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpano kuuluu *sisäasiainministeriölle. Sisäasiainministeriön hallinnonalalla voi olla vastaanottokeskuksia ja järjestelykeskuksia.*

Sisäasiainministeriön yhteyteen voidaan asettaa neuvottelukuntia 1 momentissa mainittujen tehtävien hoitamiseksi. Neuvottelukunnan asettamisesta, tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

6 a §

Joukkopaossa tulevien vastaanottoon varautuminen

Työministeriö voi määrätä työvoima- ja elinkeinokeskuksen sopimaan varautumissuunnitelman laatimisesta kunnan kanssa joukkopaon vuoksi Suomeen saapuvan suuren henkilömäärän vastaanoton järjestämiseksi. Varautumissuunnitelma laaditaan aiesopimuksen muotoon.

6 a §

Joukkopaossa tulevien vastaanottoon varautuminen

Sisäasiainministeriö voi määrätä työvoima- ja elinkeinokeskuksen sopimaan varautumissuunnitelman laatimisesta kunnan kanssa joukkopaon vuoksi Suomeen saapuvan suuren henkilömäärän vastaanoton järjestämiseksi. Varautumissuunnitelma laaditaan aiesopimuksen muotoon.

6 b §

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen ja lääninhallituksen tehtävät

Työvoima- ja elinkeinokeskus huolehtii työministeriön ohjauksessa ja valvonnassa maahanmuuttajien kotouttamisen alueellisesta yhteensovittamisesta, turvapaikanhakijoiden vastaanotosta ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta sekä muista erikseen määrittävistä tehtävistä.

Maahanmuuttoasiain toimikunnan perustamisesta ja toimialueesta päättävät asianomaiset työvoima- ja elinkeinokeskukset neuvoteltuaan lääninhallituksen kanssa. Toimikunnan asettaa työvoima- ja elinkeinokeskus. Toimikunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään muutoin työministeriön asetuksella.

6 b §

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen ja lääninhallituksen tehtävät

Työvoima- ja elinkeinokeskus huolehtii *sisäasiainministeriön* ohjauksessa ja valvonnassa maahanmuuttajien kotouttamisen alueellisesta yhteensovittamisesta, turvapaikanhakijoiden vastaanotosta ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta sekä muista erikseen määrittävistä tehtävistä.

Maahanmuuttoasiain toimikunnan perustamisesta ja toimialueesta päättävät asianomaiset työvoima- ja elinkeinokeskukset neuvoteltuaan lääninhallituksen kanssa. Toimikunnan asettaa työvoima- ja elinkeinokeskus. Toimikunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään muutoin *sisäasiainministeriön* asetuksella.

16 a

Kotoutumista edistävään toimenpiteeseen osallistuvan vakuutusturva

Työministeriö järjestää 1 momentissa tarkoitetuissa kotoutumista edistävissä toimenpiteissä oleville ryhmävastuuvakuutuksen.

16 a §

Kotoutumista edistävään toimenpiteeseen osallistuvan vakuutusturva

Sisäasiainministeriö järjestää 1 momentissa tarkoitetuissa kotoutumista edistävissä toimenpiteissä oleville ryhmävastuuvakuutuksen.

19 d §

Alaikäisen vastaanoton järjestäminen

Vailla huoltajaa tulevan alaikäisen turvapaikanhakijan ja tilapäistä suojelua saavan vastaanottoa varten voidaan perustaa ryhmäkoti. Ryhmäkodin toiminnasta ja henkilöstön määrästä voidaan säätää tarkemmin työministeriön asetuksella.

19 d §

Alaikäisen vastaanoton järjestäminen

Vailla huoltajaa tulevan alaikäisen turvapaikanhakijan ja tilapäistä suojelua saavan vastaanottoa varten voidaan perustaa ryhmäkoti. Ryhmäkodin toiminnasta ja henkilöstön määrästä voidaan säätää tarkemmin *sisäasiainministeriön* asetuksella.

21 a §

Vastaanoton majoituksesta ja palveluista perittävät maksut

Vastaanoton majoituksesta ja muusta vastaanottokeskuksessa järjestettävästä vastaanotosta voidaan periä kohtuullinen maksu, joka voi olla enintään niiden järjestämisestä aiheutuvien todellisten kustannusten suuruinen. Maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Maksun määrästä säädetään työministeriön asetuksella. Maksun määrää maksettavaksi vastaanottokeskuksen johtaja.

21 a §

Vastaanoton majoituksesta ja palveluista perittävät maksut

Vastaanoton majoituksesta ja muusta vastaanottokeskuksessa järjestettävästä vastaanotosta voidaan periä kohtuullinen maksu, joka voi olla enintään niiden järjestämisestä aiheutuvien todellisten kustannusten suuruinen. Maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Maksun määrästä säädetään *sisäasiainministeriön* asetuksella. Maksun määrää maksettavaksi vastaanottokeskuksen johtaja.

22 §

Toimeentulotuki

Työministeriön asetuksella säädetään tarkemmin muiden toimeentulotuen perusosalla katettavien menojen jakautumisesta vastaanottokeskuksessa järjestettävään vastaanottoon ja turvapaikanhakijan tai tilapäistä suojelua saavan itsensä suorittamiin perusosalla katettaviin menoihin.

22 §

Toimeentulotuki

Sisäasiainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin muiden toimeentulotuen perusosalla katettavien menojen jakautumisesta vastaanottokeskuksessa järjestettävään vastaanottoon ja turvapaikanhakijan tai tilapäistä suojelua saavan itsensä suorittamiin perusosalla katettaviin menoihin.

22 a §

Vastaanottokeskuksen järjestämiin toimenpiteisiin osallistuvan vakuutusturva

Työministeriö järjestää vastaanottokeskuksen järjestämissä toimenpiteissä oleville ryhmävastuuvakuutuksen.

22 a §

Vastaanottokeskuksen järjestämiin toimenpiteisiin osallistuvan vakuutusturva

Sisäasiainministeriö järjestää vastaanottokeskuksen järjestämissä toimenpiteissä oleville ryhmävastuuvakuutuksen.

25 b §

Toimivaltainen viranomainen

Ihmiskaupan uhrien auttamisessa toimivaltaisesta vastaanottokeskuksesta säädetään työministeriön asetuksella.

25 b §

Toimivaltainen viranomainen

Ihmiskaupan uhrien auttamisessa toimivaltaisesta vastaanottokeskuksesta säädetään sisäasiainministeriön asetuksella.

31 §

Ilmoitusvelvollisuus

Tuomioistuimen on ilmoitettava ulkomaalaisvirastolle ilman oleskelulupaa olevan lapsen ja väestötietojärjestelmään oleskeluluvan saaneen lapsen edustajan määräämistä tai vapauttamista koskevista päätöksistä.

31 §

Ilmoitusvelvollisuus

Tuomioistuimen on ilmoitettava Maahanmuuttovirastolle ilman oleskelulupaa olevan lapsen ja väestötietojärjestelmään oleskeluluvan saaneen lapsen edustajan määräämistä tai vapauttamista koskevista päätöksistä.

37 §

Asukasrekisteri

Asukasrekisteriin saa kerätä ja tallettaa edellä tarkoitettujen henkilöiden ja heidän perheenjäsentensä:

1) tunnistetiedot ja rekisterinpitäjän ja ulkomaalaisviraston antama asiakasnumero sekä syntymäpaikkaa ja kansalaisuutta koskevat tiedot;

37 §

Asukasrekisteri

Asukasrekisteriin saa kerätä ja tallettaa edellä tarkoitettujen henkilöiden ja heidän perheenjäsentensä:

1) tunnistetiedot ja rekisterinpitäjän ja Maahanmuuttoviraston antama asiakasnumero sekä syntymäpaikkaa ja kansalaisuutta koskevat tiedot;

38 §

Pakolaisrekisteri

Pakolaisrekisteri on osittain manuaalisesti ja osittain automaattisen tietojenkäsittelyn avulla kiintiöpakolaisten valintaa ja 9 §:ssä tarkoitettua pakolaisen kuntaan osoittamista varten pidettävä henkilörekisteri. Pakolaisrekisteriin saa kerätä ja tallettaa kiintiön puitteissa Suomeen otettujen pakolaisten ja heidän perheenjäsentensä:

1) tunnistetiedot ja rekisterinpitäjän ja ulkomaalaisviraston antama asiakasnumero sekä syntymäpaikkaa ja kansalaisuutta koskevia tietoja;

38 §

Pakolaisrekisteri

Pakolaisrekisteri on osittain manuaalisesti ja osittain automaattisen tietojenkäsittelyn avulla kiintiöpakolaisten valintaa ja 9 §:ssä tarkoitettua pakolaisen kuntaan osoittamista varten pidettävä henkilörekisteri. Pakolaisrekisteriin saa kerätä ja tallettaa kiintiön puitteissa Suomeen otettujen pakolaisten ja heidän perheenjäsentensä:

1) tunnistetiedot ja rekisterinpitäjän ja *Maahanmuuttoviraston* antama asiakasnumero sekä syntymäpaikkaa ja kansalaisuutta koskevia tietoja;

42 §

Tietojen luovuttaminen

Asukasrekisteristä voidaan sen estämättä, mitä 43 §:ssä säädetään, luovuttaa poliisille, rajavartiolaitokselle ja ulkomaalaisvirastolle maksutta tietoja, jotka ovat tarpeen niille ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

42 §

Tietojen luovuttaminen

Asukasrekisteristä voidaan sen estämättä, mitä 43 §:ssä säädetään, luovuttaa poliisille, rajavartiolaitokselle ja *Maahanmuuttovirastolle* maksutta tietoja, jotka ovat tarpeen niille ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**ulkomaalaislain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 2004 annetun ulkomaalaislain (301/2004) 31 §:n 3 momentti, 63 §, 64 §:n 2 momentti, 65 §:n 1 ja 3 momentti, 66 §:n 1 ja 4 momentti, 67 §, 83 §:n 2 momentti, 84 §:n 2 momentti, 85 §:n 3 momentti, 91 §, 93 §:n 2 momentti, 96 §:n 3 momentti, 97 §:n 2 ja 3 momentti, 101 §:n 3 kohta, 102 §:n 1 momentti, 105, 105 a ja 105 b §:n 1 momentti, 111 §:n 2 momentti, 116 §, 117 §:n 3 momentti, 130 §:n 2 momentti, 132 §:n 1 momentti, 137 §, 139 §:n 1 ja 2 momentti, 141 §:n 1 ja 3 momentti, 151 §:n 1 ja 3 momentti, 152 §, 171 §:n 3 momentti, 190 §, 193 §:n 1 momentti, 195 §, 197 §:n 2 momentti, 201 §:n 1 momentti, 210 ja 211 § sekä 212 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 67 § laissa 358/2007, 83 §:n 2 momentti ja 84 §:n 2 momentti laissa 619/2007, 85 §:n 3 momentti laissa 420/2006, 105 a ja 105 b § laissa 1158/2006 sekä 190 § laissa 34/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

31 §

31 §

Toimivalta viisumin peruuttamisessa, viisumin voimassaoloajan lyhentämisessä, oleskelupäivien vähentämisessä ja viisumin mitätöimisessä

Toimivalta viisumin peruuttamisessa, viisumin voimassaoloajan lyhentämisessä, oleskelupäivien vähentämisessä ja viisumin mitätöimisessä

Ulkomaalaisvirasto, poliisi tai rajatarkastusviranomainen tekee 1 momentissa mainitun päätöksen ja mitätöi viisumin, jos ulkomaalainen oleskelee Suomen alueella.

Maahanmuuttovirasto, poliisi tai rajatarkastusviranomainen tekee 1 momentissa mainitun päätöksen ja mitätöi viisumin, jos ulkomaalainen oleskelee Suomen alueella.

63 §

Lausunnot oleskelulupahakemuksesta perhesiteen perusteella

Ulkomaalaisvirasto tai kihlakunnan poliisilaitos voi hankkia perhesiteen perusteella tehdystä oleskelulupahakemuksesta lausunnon perheenkokoajan koti- tai asuinpaikkakunnan sosiaaliviranomaiselta tai terveydenhuoltoviranomaiselta. Lausuntoa voi pyytää perheenkokoajan sosiaalisesta tai terveydellisestä tilanteesta, jos perheenkokoaja on ilman huoltajaa tullut alaikäinen tai jos hakija on ydinperheen ulkopuolinen muu omainen taikka jos lausunnon pyytämiseen on muu perheen tilanteen selvittämiseen liittyvä erityinen syy.

Sosiaaliviranomainen tai terveydenhuoltoviranomainen on velvollinen antamaan Ulkomaalaisvirastolle tai kihlakunnan poliisilaitokselle 1 momentissa tarkoitettussa lausunnossaan salassapitosäännösten estämättä perhesiteen perusteella tehtyä oleskelulupahakemusta varten hallussaan olevat henkilön sosiaaliseen tai terveydelliseen tilaan liittyvät sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä tehtäessä päätöstä oleskeluluvan myöntämisestä perhesiteen perusteella.

64 §

Suullinen kuuleminen haettaessa oleskelulupaa perhesiteen perusteella

Kuulemisen suorittaa poliisi tai Suomen edustuston virkamies. Ulkomaalaisvirasto voi suorittaa kuulemisen, jos asian selvittäminen sitä edellyttää.

65 §

Perhesiteen selvittäminen DNA-tutkimuksen avulla

Ulkomaalaisvirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos

63 §

Lausunnot oleskelulupahakemuksesta perhesiteen perusteella

Maahanmuuttovirasto tai kihlakunnan poliisilaitos voi hankkia perhesiteen perusteella tehdystä oleskelulupahakemuksesta lausunnon perheenkokoajan koti- tai asuinpaikkakunnan sosiaaliviranomaiselta tai terveydenhuoltoviranomaiselta. Lausuntoa voi pyytää perheenkokoajan sosiaalisesta tai terveydellisestä tilanteesta, jos perheenkokoaja on ilman huoltajaa tullut alaikäinen tai jos hakija on ydinperheen ulkopuolinen muu omainen taikka jos lausunnon pyytämiseen on muu perheen tilanteen selvittämiseen liittyvä erityinen syy.

Sosiaaliviranomainen tai terveydenhuoltoviranomainen on velvollinen antamaan *Maahanmuuttovirastolle* tai kihlakunnan poliisilaitokselle 1 momentissa tarkoitettussa lausunnossaan salassapitosäännösten estämättä perhesiteen perusteella tehtyä oleskelulupahakemusta varten hallussaan olevat henkilön sosiaaliseen tai terveydelliseen tilaan liittyvät sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä tehtäessä päätöstä oleskeluluvan

64 §

Suullinen kuuleminen haettaessa oleskelulupaa perhesiteen perusteella

Kuulemisen suorittaa poliisi tai Suomen edustuston virkamies. *Maahanmuuttovirasto* voi suorittaa kuulemisen, jos asian selvittäminen sitä edellyttää.

65 §

Perhesiteen selvittäminen DNA-tutkimuksen avulla

Maahanmuuttovirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos

biologiseen sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä.

 Jos asianosainen on tahallaan antanut perhesiteestään vääriä tietoja, joiden perusteella hänet ja hänen ilmoittamansa perheenjäsen on ohjattu DNA-tutkimukseen, Ulkomaalaisviraston on velvoitettava hänet korvaamaan valtiolle tutkimuskulut, jollei tämä ole olosuhteisiin nähden kohtuutonta. Ulkomaalaisviraston päätös pannaan täytäntöön siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

66 §

DNA-tutkimuksen suorittaminen

DNA-testi toimitetaan Kansanterveyslaitoksessa tai Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitoksessa. DNA-testin toimittajan on viipymättä lähetettävä DNA-tyypityksen perusteella annettu lausunto Ulkomaalaisvirastolle. Kun Ulkomaalaisvirasto on ratkaissut asian, se ilmoittaa testin toimittajalle, että näytteet ja DNA-tunnistetiedot hävitetään.

 Testinäytteen ottamisen valvoo ja näytteenantajan henkilöllisyyden varmistaa poliisi tai Ulkomaalaisviraston taikka edustuston virkamies.

67 §

Ulkomaalaisvirasto oleskelulupaviranomaisena

Ulkomaalaisvirasto myöntää:

- 1) ensimmäisen oleskeluluvan ulkomailla olevalle ulkomaalaiselle;
- 2) ensimmäisen oleskeluluvan ilman oleskelupaa maahan saapuneelle ulkomaalaisel-

biologiseen sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä.

 Jos asianosainen on tahallaan antanut perhesiteestään vääriä tietoja, joiden perusteella hänet ja hänen ilmoittamansa perheenjäsen on ohjattu DNA-tutkimukseen, *Maahanmuuttoviraston* on velvoitettava hänet korvaamaan valtiolle tutkimuskulut, jollei tämä ole olosuhteisiin nähden kohtuutonta. *Maahanmuuttoviraston* päätös pannaan täytäntöön siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

66 §

DNA-tutkimuksen suorittaminen

DNA-testi toimitetaan Kansanterveyslaitoksessa tai Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitoksessa. DNA-testin toimittajan on viipymättä lähetettävä DNA-tyypityksen perusteella annettu lausunto *Maahanmuuttovirastolle*. Kun *Maahanmuuttovirasto* on ratkaissut asian, se ilmoittaa testin toimittajalle, että näytteet ja DNA-tunnistetiedot hävitetään.

 Testinäytteen ottamisen valvoo ja näytteenantajan henkilöllisyyden varmistaa poliisi tai *Maahanmuuttoviraston* taikka edustuston virkamies.

67 §

Maahanmuuttovirasto oleskelulupaviranomaisena

Maahanmuuttovirasto myöntää:

- 1) ensimmäisen oleskeluluvan ulkomailla olevalle ulkomaalaiselle;
- 2) ensimmäisen oleskeluluvan ilman oleskelupaa maahan saapuneelle ulkomaalaisel-

le 49, 49 a, 51, 52 ja 52 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa;

3) oleskeluluvan siinä tapauksessa, että kihlakunnan poliisilaitos on saattanut asian Ulkomaalaisviraston ratkaistavaksi.

Ulkomaalaisvirasto peruuttaa oleskeluluvan 58 §:n 1, 2 ja 6 momentissa mainituilla perusteilla sekä peruuttaa myöntämänsä oleskeluluvan 58 §:n 4 ja 5 momentissa mainituilla perusteilla.

Ulkomaalaisvirasto päättää, ettei oleskelulupaa 58 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa peruuteta.

Ulkomaalaisvirasto toimii tietojen vaihtoa harjoittavana yhteyspisteenä, josta säädetään pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY 25 artiklassa.

le 49, 49 a, 51, 52 ja 52 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa;

3) oleskeluluvan siinä tapauksessa, että kihlakunnan poliisilaitos on saattanut asian *Maahanmuuttoviraston* ratkaistavaksi.

Maahanmuuttovirasto peruuttaa oleskeluluvan 58 §:n 1, 2 ja 6 momentissa mainituilla perusteilla sekä peruuttaa myöntämänsä oleskeluluvan 58 §:n 4 ja 5 momentissa mainituilla perusteilla.

Maahanmuuttovirasto päättää, ettei oleskelulupaa 58 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa peruuteta.

Maahanmuuttovirasto toimii tietojen vaihtoa harjoittavana yhteyspisteenä, josta säädetään pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY 25 artiklassa.

83 §

Toimivalta työntekijän oleskeluluvan myöntämiseksi

Ulkomaalaisvirasto myöntää työvoimatoimiston 1 momentin mukaan tekemän myönteisen ratkaisun jälkeen ulkomaalaiselle ensimmäisen työntekijän oleskeluluvan, jollei 75 §:n 2 kohdasta muuta johdu ja jollei ulkomaalaisella hakemusta jätettäessä ole muuta voimassa olevaa oleskelulupaa. Ulkomaalaisvirasto päättää, onko kyse 49 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta perusteettomuudesta.

83 §

Toimivalta työntekijän oleskeluluvan myöntämiseksi

Maahanmuuttovirasto myöntää työvoimatoimiston 1 momentin mukaan tekemän myönteisen ratkaisun jälkeen ulkomaalaiselle ensimmäisen työntekijän oleskeluluvan, jollei 75 §:n 2 kohdasta muuta johdu ja jollei ulkomaalaisella hakemusta jätettäessä ole muuta voimassa olevaa oleskelulupaa. *Maahanmuuttovirasto* päättää, onko kyse 49 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta perusteettomuudesta.

84 §

Toimivalta elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan myöntämiseksi

Ulkomaalaisvirasto myöntää työvoima- ja elinkeinokeskuksen 1 momentin mukaan tekemän myönteisen ratkaisun jälkeen ulkomaalaiselle ensimmäisen elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan, jollei 76 §:n 2 kohdasta

84 §

Toimivalta elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan myöntämiseksi

Maahanmuuttovirasto myöntää työvoima- ja elinkeinokeskuksen 1 momentin mukaan tekemän myönteisen ratkaisun jälkeen ulkomaalaiselle ensimmäisen elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan, jollei 76 §:n 2 kohdasta

muuta johdu ja jollei ulkomaalaisella hakemusta jätettäessä ole voimassa olevaa muuta oleskelulupaa. Ulkomaalaisvirasto päättää, onko kyse 49 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta perusteettomuudesta.

muuta johdu ja jollei ulkomaalaisella hakemusta jätettäessä ole voimassa olevaa muuta oleskelulupaa. *Maahanmuuttovirasto* päättää, onko kyse 49 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta perusteettomuudesta.

85 §

Työvoimatoimiston muu toimivalta

Tämän lain nojalla säädettyihin tehtäviin ovat toimivaltaisia ulkomaisen työvoiman liikkuvuuden kannalta merkittävimmissä kunnissa sijaitsevat työvoimatoimistot siten kuin työministeriön asetuksella tarkemmin säädetään.

85 §

Työvoimatoimiston muu toimivalta

Tämän lain nojalla säädettyihin tehtäviin ovat toimivaltaisia ulkomaisen työvoiman liikkuvuuden kannalta merkittävimmissä kunnissa sijaitsevat työvoimatoimistot siten kuin *työ- ja elinkeinoministeriön* asetuksella tarkemmin säädetään.

91 §

Pakolaiskiintiön kohdentaminen

Työministeriö valmistelee yhteistyössä ulkoasiain- ja sisäasiainministeriön kanssa esityksen valtioneuvostolle pakolaiskiintiön alueellisesta kohdentamisesta.

91 §

Pakolaiskiintiön kohdentaminen

Sisäasiainministeriö valmistelee yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa esityksen valtioneuvostolle pakolaiskiintiön alueellisesta kohdentamisesta.

93 §

Muu humanitaarinen maahanmuutto

Ehdotus valtioneuvoston päätökseksi valmistellaan yhteistyössä ulkoasiainministeriön, sisäasiainministeriön ja työministeriön kesken.

93 §

Muu humanitaarinen maahanmuutto

Sisäasiainministeriö ja ulkoasiainministeriö valmistelevat yhteistyössä ehdotuksen valtioneuvoston päätökseksi.

96 §

Kortti hakemusasian vireillä olosta

Ulkomaalaisen tulee palauttaa kortti, kun hakemus on lainvoimaisesti ratkaistu, asian-

96 §

Kortti hakemusasian vireillä olosta

Ulkomaalaisen tulee palauttaa kortti, kun hakemus on lainvoimaisesti ratkaistu, asian-

omainen poistuu maasta tai hän on saanut matkustusasiakirjan. Kun kortin voimassaolo on päättynyt, rajatarkastusviranomainen, poliisi tai Ulkomaalaisvirasto voi ottaa kortin haltuunsa.

omainen poistuu maasta tai hän on saanut matkustusasiakirjan. Kun kortin voimassaolo on päättynyt, rajatarkastusviranomainen, poliisi tai *Maahanmuuttovirasto* voi ottaa kortin haltuunsa.

97 §

Turvapaikkatutkinta

Ulkomaalaisvirasto suorittaa turvapaikkapuhuttelun, jossa suullisesti selvitetään hakijan perusteet häneen kotimaassaan tai pysyvässä asuinmaassaan kohdistuneesta vainosta tai muista oikeudenloukkauksista ja niiden uhkista. Poliisi voi Ulkomaalaisviraston pyynnöstä suorittaa puhuttelun, jos hakemusten määrä on voimakkaasti lisääntynyt tai erityisestä syystä muulloinkin.

Suojelupoliisi voi suorittaa turvapaikkapuhuttelun Ulkomaalaisviraston lisäksi, jos Suomen kansallinen turvallisuus tai kansainväliset suhteet sitä edellyttävät.

97 §

Turvapaikkatutkinta

Maahanmuuttovirasto suorittaa turvapaikkapuhuttelun, jossa suullisesti selvitetään hakijan perusteet häneen kotimaassaan tai pysyvässä asuinmaassaan kohdistuneesta vainosta tai muista oikeudenloukkauksista ja niiden uhkista. Poliisi voi *Maahanmuuttoviraston* pyynnöstä suorittaa puhuttelun, jos hakemusten määrä on voimakkaasti lisääntynyt tai erityisestä syystä muulloinkin.

Suojelupoliisi voi suorittaa turvapaikkapuhuttelun *Maahanmuuttoviraston* lisäksi, jos Suomen kansallinen turvallisuus tai kansainväliset suhteet sitä edellyttävät.

101 §

Ilmeisen perusteeton hakemus

Hakemus voidaan hylätä ilmeisen perusteettomana, jos:

3) hakija on saapunut turvallisesta turvapaikka- tai alkuperämaasta, jonne hänet voidaan palauttaa, ja Ulkomaalaisvirasto ei painavasta syystä ole voinut ratkaista hakemusta 104 §:ssä säädetyn ajan kuluessa.

101 §

Ilmeisen perusteeton hakemus

Hakemus voidaan hylätä ilmeisen perusteettomana, jos:

3) hakija on saapunut turvallisesta turvapaikka- tai alkuperämaasta, jonne hänet voidaan palauttaa, ja *Maahanmuuttovirasto* ei painavasta syystä ole voinut ratkaista hakemusta 104 §:ssä säädetyn ajan kuluessa.

102 §

Uusintahakemus

Uusintahakemuksella tarkoitetaan kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta, jonka ulkomaalainen tekee saatuaan kielteisen pää-

102 §

Uusintahakemus

Uusintahakemuksella tarkoitetaan kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta, jonka ulkomaalainen tekee saatuaan kielteisen pää-

töksen Ulkomaalaisvirastolta tai hallintotuo-
mioistuimelta aikaisemmin tekemäänsä ha-
kemukseen, kun hän oleskelee edelleen maas-
sa tai kun hän on kielteisen päätöksen saatu-
aan lyhyeksi ajaksi poistunut maasta.

töksen *Maahanmuuttovirastolta* tai hallinto-
tuomioistuimelta aikaisemmin tekemäänsä
hakemukseen, kun hän oleskelee edelleen
maassa tai kun hän on kielteisen päätöksen
saatuaan lyhyeksi ajaksi poistunut maasta.

105 §

*Euroopan unionin kansalaisen turvapaikka-
hakemus*

Ulkomaalaisviraston on ilmoitettava välit-
tömästi sisäasiainministeriölle unionin kansa-
laisen tekemästä turvapaikkahakemuksesta,
jos se ei katso asianomaisen valtion olevan
hakijalle turvallinen alkuperämaa eikä ratkai-
se hakemusta soveltaen 103 §:n 2 momentin 1
kohtaa ja 104 §:ää. Sisäasiainministeriö il-
moittaa asiasta neuvostolle.

105 §

*Euroopan unionin kansalaisen turvapaikka-
hakemus*

Maahanmuuttoviraston on ilmoitettava vä-
littömästi sisäasiainministeriölle unionin kan-
salaisen tekemästä turvapaikkahakemuksesta,
jos se ei katso asianomaisen valtion olevan
hakijalle turvallinen alkuperämaa eikä ratkai-
se hakemusta soveltaen 103 §:n 2 momentin
1 kohtaa ja 104 §:ää. Sisäasiainministeriö il-
moittaa asiasta neuvostolle.

105 a §

Tiedonsaantioikeus

Ulkomaalaisvirastolla, poliisilla ja rajavari-
tiolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten
estämättä saada pyynnöstään vastaanottokes-
kukselta ilman huoltajaa olevan alaikäisen
turvapaikanhakijan syntymäaikaa, perheenjä-
seniä ja näiden olinpaikkaa koskevia tietoja,
jotka ovat välttämättömiä mainittujen viran-
omaisten selvittäessä alaikäisen henkilölli-
syyttä, matkareittiä tai maahantulon tai oles-
keluluvan myöntämisen edellytyksiä taikka
Ulkomaalaisviraston pyrkiessä 105 b §:n mu-
kaisesti jäljittämään ilman huoltajaa olevan
alaikäisen turvapaikanhakijan vanhempia tai
muuta hänen tosiasiallisesta huollostaan vas-
tannutta henkilöä. Tietoja pyydetäessä viran-
omaisten on erityisesti kiinnitettävä huomiota
lapsen etuun.

Ilman huoltajaa olevalle alaikäiselle on an-
nettava tieto siitä, että 1 momentissa tarkoi-
tettuja tietoja voidaan hänen suostumuksestaan
riippumatta antaa Ulkomaalaisvirastolle, po-

105 a §

Tiedonsaantioikeus

Maahanmuuttovirastolla, poliisilla ja raja-
vartiolaitoksella on oikeus salassapitosään-
nösten estämättä saada pyynnöstään vastaan-
ottokeskukselta ilman huoltajaa olevan ala-
ikäisen turvapaikanhakijan syntymäaikaa,
perheenjäseniä ja näiden olinpaikkaa koske-
via tietoja, jotka ovat välttämättömiä mainit-
tujen viranomaisten selvittäessä alaikäisen
henkilöllisyyttä, matkareittiä tai maahantulon
tai oleskeluluvan myöntämisen edellytyksiä
taikka *Maahanmuuttoviraston* pyrkiessä
105 b §:n mukaisesti jäljittämään ilman huol-
tajaa olevan alaikäisen turvapaikanhakijan
vanhempia tai muuta hänen tosiasiallisesta
huollostaan vastannutta henkilöä. Tietoja
pyydetäessä viranomaisten on erityisesti
kiinnitettävä huomiota lapsen etuun.

Ilman huoltajaa olevalle alaikäiselle on an-
nettava tieto siitä, että 1 momentissa tarkoi-
tettuja tietoja voidaan hänen suostumukses-
taan riippumatta antaa *Maahanmuuttoviras-*

liisille ja rajavartiolaitokselle. Tiedon antamisessa tulee ottaa huomioon lapsen ikä ja kehitystaso.

Ennen kuin vastaanottokeskus antaa 1 momentissa tarkoitetun tiedon Ulkomaalaisvirastolle, poliisille tai rajavartiolaitokselle, asiasta on annettava tieto maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain (493/1999) 26 §:n perusteella alaikäiselle määrättylle edustajalle.

tolle, poliisille ja rajavartiolaitokselle. Tiedon antamisessa tulee ottaa huomioon lapsen ikä ja kehitystaso.

Ennen kuin vastaanottokeskus antaa 1 momentissa tarkoitetun tiedon *Maahanmuuttovirastolle*, poliisille tai rajavartiolaitokselle, asiasta on annettava tieto maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain (493/1999) 26 §:n perusteella alaikäiselle määrättylle edustajalle.

105 b §

Ilman huoltajaa olevan alaikäisen turvapaikanhakijan vanhemman tai muun hänen tosiasiallisesta huollostaan vastanneen henkilön jäljittäminen

Ulkomaalaisviraston on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä ilman huoltajaa olevan alaikäisen turvapaikanhakijan edun toteuttamiseksi jäljittämään hänen vanhempansa tai muu hänen tosiasiallisesta huollostaan vastannut henkilö viipymättä.

105 b §

Ilman huoltajaa olevan alaikäisen turvapaikanhakijan vanhemman tai muun hänen tosiasiallisesta huollostaan vastanneen henkilön jäljittäminen

Maahanmuuttoviraston on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä ilman huoltajaa olevan alaikäisen turvapaikanhakijan edun toteuttamiseksi jäljittämään hänen vanhempansa tai muu hänen tosiasiallisesta huollostaan vastannut henkilö viipymättä.

111 §

Tilapäistä suojelua saavan ulkomaalaisen turvapaikkahakemuksen käsittely

Tilapäisen suojelun päätyttyä turvapaikkahakemuksen käsittely raukeaa, jos hakija ei Ulkomaalaisviraston häneltä sitä kirjallisesti tiedusteltua ilmoita, että hän haluaa hakemuksen käsittelyä. Ulkomaalaisvirasto toimittaa tiedustelun hakijalle joko postitse saantitodistusta vastaan tai haastetiedoksiantona.

111 §

Tilapäistä suojelua saavan ulkomaalaisen turvapaikkahakemuksen käsittely

Tilapäisen suojelun päätyttyä turvapaikkahakemuksen käsittely raukeaa, jos hakija ei *Maahanmuuttoviraston* häneltä sitä kirjallisesti tiedusteltua ilmoita, että hän haluaa hakemuksen käsittelyä. *Maahanmuuttovirasto* toimittaa tiedustelun hakijalle joko postitse saantitodistusta vastaan tai haastetiedoksiantona.

116 §

*Ulkomaalaisviraston kansainväliseen suoje-
luun liittyvä toimivalta*

Ulkomaalaisvirasto:

1) antaa turvapaikan ja myöntää ensimmäisen oleskeluluvan suojelun tarpeen perusteella turvapaikkamenettelyssä;

2) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan 89 §:n nojalla;

3) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan pakolaisuuden tai suojelun tarpeen perusteella pakolaiskiintiössä Suomeen otettavalle ulkomaalaiselle;

4) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan 93 §:n nojalla muun humanitaarisen maahanmuuton perusteella;

5) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan tilapäisen suojelun perusteella;

6) päättää pakolaisaseman lakkauttamisesta ja peruuttamisesta;

7) päättää toisen sopimusvaltion pyynnöstä vastuuvaltion määrittämisestä annetun neuvoston asetuksen mukaisesta turvapaikanhakijan vastaanottamisesta tai takaisinottamisesta ja pyytää toiselta sopimusvaltiolta vastaavaa päätöstä turvapaikanhakijan vastaanottamisesta tai takaisinottamisesta; ja

8) antaa turvalliseen turvapaikkamaahan palautettavalle ulkomaalaiselle asiakirjan, josta ilmenee, että hänen hakemustaan ei ole tutkittu aineellisesti Suomessa.

Ulkomaalaisvirasto päättää 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta asiasta saatuaan suojelupoliisin lausunnon. Asiaa valmistellaan muutoin yhteistoiminnassa työministeriön kanssa.

117 §

*Paikallispoliisin kansainväliseen suoje-
luun liittyvä toimivalta*

Jollei poliisi katso voivansa myöntää oleskelulupaa 1 tai 2 momentin perusteella, sen on saatettava asia Ulkomaalaisviraston ratkaistavaksi.

116 §

*Maahanmuuttoviraston kansainväliseen
suojaan liittyvä toimivalta*

Maahanmuuttovirasto:

1) antaa turvapaikan ja myöntää ensimmäisen oleskeluluvan suojelun tarpeen perusteella turvapaikkamenettelyssä;

2) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan 89 §:n nojalla;

3) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan pakolaisuuden tai suojelun tarpeen perusteella pakolaiskiintiössä Suomeen otettavalle ulkomaalaiselle;

4) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan 93 §:n nojalla muun humanitaarisen maahanmuuton perusteella;

5) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan tilapäisen suojelun perusteella;

6) päättää pakolaisaseman lakkauttamisesta ja peruuttamisesta;

7) päättää toisen sopimusvaltion pyynnöstä vastuuvaltion määrittämisestä annetun neuvoston asetuksen mukaisesta turvapaikanhakijan vastaanottamisesta tai takaisinottamisesta ja pyytää toiselta sopimusvaltiolta vastaavaa päätöstä turvapaikanhakijan vastaanottamisesta tai takaisinottamisesta; ja

8) antaa turvalliseen turvapaikkamaahan palautettavalle ulkomaalaiselle asiakirjan, josta ilmenee, että hänen hakemustaan ei ole tutkittu aineellisesti Suomessa.

Maahanmuuttovirasto päättää 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta asiasta saatuaan suojelupoliisin lausunnon.

117 §

*Paikallispoliisin kansainväliseen suoje-
luun liittyvä toimivalta*

Jollei poliisi katso voivansa myöntää oleskelulupaa 1 tai 2 momentin perusteella, sen on saatettava asia Maahanmuuttoviraston ratkaistavaksi.

130 §

Henkilöllisyyden todentaminen ja oleskelua koskevien tietojen antaminen

Ulkomaalaisen on kutsusta saavuttava poliisin tai rajatarkastusviranomaisen luo taikka Ulkomaalaisvirastoon antamaan tarvittavia tietoja oleskelustaan.

130 §

Henkilöllisyyden todentaminen ja oleskelua koskevien tietojen antaminen

Ulkomaalaisen on kutsusta saavuttava poliisin tai rajatarkastusviranomaisen luo taikka *Maahanmuuttovirastoon* antamaan tarvittavia tietoja oleskelustaan.

132 §

Matkustusasiakirjan ottaminen viranomaisen haltuun

Poliisi, rajatarkastusviranomainen, Ulkomaalaisvirasto tai Suomen edustusto voi ottaa ulkomaalaisen esittämän tai ulkomaalaisen hallussa olevan väärän tai väärennetyn matkustusasiakirjan taikka väärän henkilötiedon antamiseen käytettäväksi aiotun matkustusasiakirjan haltuunsa.

132 §

Matkustusasiakirjan ottaminen viranomaisen haltuun

Poliisi, rajatarkastusviranomainen, *Maahanmuuttovirasto* tai Suomen edustusto voi ottaa ulkomaalaisen esittämän tai ulkomaalaisen hallussa olevan väärän tai väärennetyn matkustusasiakirjan taikka väärän henkilötiedon antamiseen käytettäväksi aiotun matkustusasiakirjan haltuunsa.

137 §

Hallussa olevan matkustusasiakirjan luovuttaminen

Ulkomaalaisen tulee luovuttaa hallussaan oleva matkustusasiakirja Ulkomaalaisvirastolle, ennen kuin muukalaispassi tai pakolaisen matkustusasiakirja luovutetaan hänelle.

137 §

Hallussa olevan matkustusasiakirjan luovuttaminen

Ulkomaalaisen tulee luovuttaa hallussaan oleva matkustusasiakirja *Maahanmuuttovirastolle*, ennen kuin muukalaispassi tai pakolaisen matkustusasiakirja luovutetaan hänelle.

139 §

Toimivalta muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan myöntämiseen ja peruuttamiseen

Ulkomaalaisvirasto päättää muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan myöntämisestä Suomessa olevalle ulkomaalaiselle

139 §

Toimivalta muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan myöntämiseen ja peruuttamiseen

Maahanmuuttovirasto päättää muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan myöntämisestä Suomessa olevalle ulkomaalaiselle

sekä niiden peruuttamisesta.

Suomen edustusto päättää Ulkomaalaisvirastoa kuultuaan muukalaispassin myöntämisestä ulkomailla olevalle ulkomaalaiselle.

141 §

Toimivalta muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan ottamiseen viranomaisen haltuun

Muukalaispassin tai pakolaisen matkustusasiakirjan voi ottaa haltuun poliisi, rajatarkastusviranomainen, Ulkomaalaisvirasto tai Suomen edustusto.

Viranomaisen haltuun otettu muukalaispassi ja matkustusasiakirja on toimitettava viipymättä Ulkomaalaisvirastolle.

151 §

Poliisi ja rajatarkastusviranomainen

Poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on ryhdyttävä toimenpiteisiin ulkomaalaisen käännättämiseksi tai maasta karkottamiseksi, jos hän ei täytä maahantulon tai maassa oleskelun edellytyksiä. Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi päättää käännättämisestä kolmen kuukauden kuluessa ulkomaalaisen maahantulosta. Tätä myöhemmin poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on tehtävä Ulkomaalaisvirastolle esitys ulkomaalaisen käännättämiseksi tai maasta karkottamiseksi, jollei Ulkomaalaisvirasto ole jo ryhtynyt toimenpiteisiin ulkomaalaisen maasta poistamiseksi.

Poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on tehtävä Ulkomaalaisvirastolle esitys ulkomaalaisen käännättämiseksi, jos sillä itsellään ei ole toimivaltaa käännättämiseen tai jos se arvioi, että ulkomaalaiselle tulisi määrätä maahantulokielto kahta vuotta pidemmäksi ajaksi. Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi tehdä Ulkomaalaisvirastolle esityksen ulkomaalaiselle

laiselle sekä niiden peruuttamisesta.

Suomen edustusto päättää *Maahanmuuttovirastoa* kuultuaan muukalaispassin myöntämisestä ulkomailla olevalle ulkomaalaiselle.

141 §

Toimivalta muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan ottamiseen viranomaisen haltuun

Muukalaispassin tai pakolaisen matkustusasiakirjan voi ottaa haltuun poliisi, rajatarkastusviranomainen, *Maahanmuuttovirasto* tai Suomen edustusto.

Viranomaisen haltuun otettu muukalaispassi ja matkustusasiakirja on toimitettava viipymättä *Maahanmuuttovirastolle*.

151 §

Poliisi ja rajatarkastusviranomainen

Poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on ryhdyttävä toimenpiteisiin ulkomaalaisen käännättämiseksi tai maasta karkottamiseksi, jos hän ei täytä maahantulon tai maassa oleskelun edellytyksiä. Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi päättää käännättämisestä kolmen kuukauden kuluessa ulkomaalaisen maahantulosta. Tätä myöhemmin poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on tehtävä *Maahanmuuttovirastolle* esitys ulkomaalaisen käännättämiseksi tai maasta karkottamiseksi, jollei *Maahanmuuttovirasto* ole jo ryhtynyt toimenpiteisiin ulkomaalaisen maasta poistamiseksi.

Poliisin tai rajatarkastusviranomaisen on tehtävä *Maahanmuuttovirastolle* esitys ulkomaalaisen käännättämiseksi, jos sillä itsellään ei ole toimivaltaa käännättämiseen tai jos se arvioi, että ulkomaalaiselle tulisi määrätä maahantulokielto kahta vuotta pidemmäksi ajaksi. Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi tehdä *Maahanmuuttovirastolle*

laisen käännyttämiseksi myös, jos asialla on merkitystä 148 §:n soveltamisen kannalta muissa samankaltaisissa tapauksissa.

esityksen ulkomaalaisen käännyttämiseksi myös, jos asialla on merkitystä 148 §:n soveltamisen kannalta muissa samankaltaisissa tapauksissa.

152 §

Ulkomaalaisvirasto

Ulkomaalaisvirasto päättää käännyttämisestä kihlakunnan poliisilaitoksen tai rajatarkastusviranomaisen esityksestä taikka omasta aloitteestaan.

Ulkomaalaisvirasto päättää aina käännyttämisestä, jos ulkomaalaisen maahantulosta on kulunut yli kolme kuukautta taikka jos ulkomaalainen on hakenut oleskelulupaa kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella.

Ulkomaalaisvirasto päättää maasta karkottamisesta kihlakunnan poliisilaitoksen tai rajatarkastusviranomaisen esityksestä taikka omasta aloitteestaan.

Ulkomaalaisvirasto voi määrätä ulkomaalaiselle maahantulokiellon määräajaksi tai toistaiseksi. Ulkomaalaisvirasto päättää maahantulokiellon peruuttamisesta.

171 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Ulkomaalaisvirasto päättää maahantulokiellon määräämisestä 170 §:n perusteella.

190 §

Valitus

Tässä laissa tarkoitettuun Ulkomaalaisviraston, poliisin, rajatarkastusviranomaisen, työvoimatoimiston ja Suomen edustuston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hal-

152 §

Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttovirasto päättää käännyttämisestä kihlakunnan poliisilaitoksen tai rajatarkastusviranomaisen esityksestä taikka omasta aloitteestaan.

Maahanmuuttovirasto päättää aina käännyttämisestä, jos ulkomaalaisen maahantulosta on kulunut yli kolme kuukautta taikka jos ulkomaalainen on hakenut oleskelulupaa kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella.

Maahanmuuttovirasto päättää maasta karkottamisesta kihlakunnan poliisilaitoksen tai rajatarkastusviranomaisen esityksestä taikka omasta aloitteestaan.

Maahanmuuttovirasto voi määrätä ulkomaalaiselle maahantulokiellon määräajaksi tai toistaiseksi. *Maahanmuuttovirasto* päättää maahantulokiellon peruuttamisesta.

171 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Maahanmuuttovirasto päättää maahantulokiellon määräämisestä 170 §:n perusteella.

190 §

Valitus

Tässä laissa tarkoitettuun *Maahanmuuttoviraston*, poliisin, rajatarkastusviranomaisen, työvoimatoimiston ja Suomen edustuston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hal-

linto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

193 §

Valitus Helsingin hallinto-oikeuteen

Ulkomaalaisviraston päätöksestä valitetaan Helsingin hallinto-oikeuteen, jos päätös koskee:

1) hakemusta turvapaikan tai suojelun tarpeen perusteella myönnettävän oleskeluluvan saamiseksi;

2) tilapäisen suojelun saamiseksi tehdyn hakemuksen hylkäämistä;

3) maasta poistamista, maahantulokiellon määräämistä tai Suomessa myönnetyn matkustusasiakirjan peruuttamista ja päätös liittyy turvapaikkamenettelyssä tai tilapäistä suojelua koskevassa menettelyssä tehtyyn hylkäävään päätökseen;

4) pakolaisaseman lakkauttamista ja siihen liittyvää pakolaisen matkustusasiakirjan peruuttamista;

5) pakolaisaseman peruuttamista ja siihen liittyvää pakolaisen matkustusasiakirjan peruuttamista.

193 §

Valitus Helsingin hallinto-oikeuteen

Maahanmuuttoviraston päätöksestä valitetaan Helsingin hallinto-oikeuteen, jos päätös koskee:

1) hakemusta turvapaikan tai suojelun tarpeen perusteella myönnettävän oleskeluluvan saamiseksi;

2) tilapäisen suojelun saamiseksi tehdyn hakemuksen hylkäämistä;

3) maasta poistamista, maahantulokiellon määräämistä tai Suomessa myönnetyn matkustusasiakirjan peruuttamista ja päätös liittyy turvapaikkamenettelyssä tai tilapäistä suojelua koskevassa menettelyssä tehtyyn hylkäävään päätökseen;

4) pakolaisaseman lakkauttamista ja siihen liittyvää pakolaisen matkustusasiakirjan peruuttamista;

5) pakolaisaseman peruuttamista ja siihen liittyvää pakolaisen matkustusasiakirjan peruuttamista.

195 §

Ulkomaalaisviraston valitusoikeus

Ulkomaalaisvirastolla on oikeus valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä, jolla Ulkomaalaisviraston päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

195 §

Maahanmuuttoviraston valitusoikeus

Maahanmuuttovirastolla on oikeus valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä, jolla *Maahanmuuttoviraston* päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

197 §

Valituskirjelmän toimittaminen

Turvapaikka-asioissa valituskirjelmän saa toimittaa myös Helsingin hallinto-oikeudelle taikka poliisille. Ulkomaalaisviraston on vä-

197 §

Valituskirjelmän toimittaminen

Turvapaikka-asioissa valituskirjelmän saa toimittaa myös Helsingin hallinto-oikeudelle taikka poliisille. *Maahanmuuttoviraston* on

littömästi valituksesta tiedon saatuaan toimitettava päätöksensä perusteena olevat asiakirjat hallinto-oikeuden käyttöön.

välittömästi valituksesta tiedon saatuaan toimitettava päätöksensä perusteena olevat asiakirjat hallinto-oikeuden käyttöön.

201 §

Käännättämispäätösten täytäntöönpano

Päätös käännättämisestä voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. Ulkomaalaisviraston päätöstä käännättämisestä, kun ulkomaalainen on hakenut oleskelulupaa kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella, ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin asia on lainvoimaisesti ratkaistu, jollei 2 tai 3 momentissa toisin säädetä.

201 §

Käännättämispäätösten täytäntöönpano

Päätös käännättämisestä voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. *Maahanmuuttoviraston* päätöstä käännättämisestä, kun ulkomaalainen on hakenut oleskelulupaa kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella, ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin asia on lainvoimaisesti ratkaistu, jollei 2 tai 3 momentissa toisin säädetä.

210 §

Ulkomaalaisviraston oikeus ratkaista kihlakunnan poliisilaitoksen toimivaltaan kuuluva asia

Ulkomaalaisvirasto voi ottaa ratkaistavakseen asian, joka tässä laissa säädetään kuuluvaksi kihlakunnan poliisilaitoksen ratkaistavaksi.

Kihlakunnan poliisilaitos voi saattaa toimivaltaansa kuuluvan asian Ulkomaalaisviraston ratkaistavaksi, jos asia on laadultaan sellainen, että sen selvittäminen ja ratkaiseminen edellyttää Ulkomaalaisviraston asiantuntemusta, taikka jos asialla on merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa samankaltaisissa tapauksissa.

210 §

***Maahanmuuttoviraston** oikeus ratkaista kihlakunnan poliisilaitoksen toimivaltaan kuuluva asia*

Maahanmuuttovirasto voi ottaa ratkaistavakseen asian, joka tässä laissa säädetään kuuluvaksi kihlakunnan poliisilaitoksen ratkaistavaksi.

Kihlakunnan poliisilaitos voi saattaa toimivaltaansa kuuluvan asian *Maahanmuuttoviraston* ratkaistavaksi, jos asia on laadultaan sellainen, että sen selvittäminen ja ratkaiseminen edellyttää *Maahanmuuttoviraston* asiantuntemusta, taikka jos asialla on merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa samankaltaisissa tapauksissa.

211 §

Ulkomaalaisten työntekijäin työsuhde- ja oleskelulupa-asioiden neuvottelukunta

Sisäasiainministeriössä on ulkomaisen työvoiman työsuhteiden ehtojen valvontaa varten

211 §

Ulkomaalaisten työntekijäin työsuhde- ja oleskelulupa-asioiden neuvottelukunta

Sisäasiainministeriön *yhteyteen* voidaan *asettaa* ulkomaisen työvoiman työsuhteiden

ulkomaalaisten työntekijäin työsuhde- ja oleskelulupa-asioiden neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhteiden ehtojen ja työntekijäin oleskelulupien valvontaa koskevissa asioissa edistää yhteistyötä ja tiedonkulkua viranomaisten välillä, seurata ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhde- ja lupavalvonnan kehitystä sekä antaa lausuntoja näistä asioista.

Sisäasiainministeriö nimittää neuvottelukunnan jäsenet. Neuvottelukunnassa tulee olla valvonnan kannalta tarpeellisten viranomaisten ja hallinnonalojen edustus. Neuvottelukunta toimii yhteistyössä keskeisten työmarkkinajärjestöjen kanssa. Tarkemmat säännökset neuvottelukunnan kokoonpanosta, tehtävistä, työskentelytavoista ja toimikaudesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

212 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvovat Ulkomaalaisvirasto, poliisi ja rajavartiolaitos.

ehtojen valvontaa varten ulkomaalaisten työntekijäin työsuhde- ja oleskelulupa-asioiden neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhteiden ehtojen ja työntekijäin oleskelulupien valvontaa koskevissa asioissa edistää yhteistyötä ja tiedonkulkua viranomaisten välillä, seurata ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhde- ja lupavalvonnan kehitystä sekä antaa lausuntoja näistä asioista.

Sisäasiainministeriö nimittää neuvottelukunnan jäsenet. Neuvottelukunnassa tulee olla valvonnan kannalta tarpeellisten viranomaisten ja hallinnonalojen edustus. Neuvottelukunta toimii yhteistyössä keskeisten työmarkkinajärjestöjen kanssa. Tarkemmat säännökset neuvottelukunnan kokoonpanosta, tehtävistä, työskentelytavoista ja toimikaudesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

212 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvovat *Maahanmuuttovirasto*, poliisi ja rajavartiolaitos.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**kansalaisuuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä toukokuuta 2003 annetun kansalaisuuslain (359/2003) 3 §, 25 §:n 3 momentti, 36 §:n 1 momentti, 37 §:n 2 momentti, 39 §, 40 §:n 1 ja 2 momentti, 41 ja 42 §, 44 §:n 3 ja 4 momentti, 46 §:n 3 momentti, 47 ja 48 § sekä 55 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 47 § osaksi laissa 620/2007 ja 48 § osaksi laissa 596/2005, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Ulkomaalaisviraston tehtävät**Maahanmuuttoviraston tehtävät*

Ulkomaalaisvirasto päättää tässä laissa tarkoitetusta Suomen kansalaisuuden saamisesta, säilyttämisestä ja menettämisestä sekä kansalaisuusaseman määrittämisestä.

Tässä laissa tarkoitettua hakemusta tai ilmoitusta varten tarvittavien lomakkeiden kaavat vahvistaa Ulkomaalaisvirasto.

Maahanmuuttovirasto päättää tässä laissa tarkoitetusta Suomen kansalaisuuden saamisesta, säilyttämisestä ja menettämisestä sekä kansalaisuusaseman määrittämisestä.

Tässä laissa tarkoitettua hakemusta tai ilmoitusta varten tarvittavien lomakkeiden kaavat vahvistaa *Maahanmuuttovirasto*

25 §

25 §

*Täysivaltaiseksi tulon vaikutus vireillä olevaan hakemukseen**Täysivaltaiseksi tulon vaikutus vireillä olevaan hakemukseen*

Ulkomaalaisvirasto asettaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille henkilöille kohtuullisen määräajan, jossa hakemusta on täydennettävä tai se on vahvistettava. Hakijaan, joka on täydentänyt kansalaisuushakemusta tai joka on vahvistanut kansalaisuushakemuksen, sovelletaan 23 §:n 2 momentin ja 24 §:n 3 momentin mukaisia edellytyksiä, jos ne ovat täyttyneet ennen huollosta vapautumista.

Maahanmuuttovirasto asettaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille henkilöille kohtuullisen määräajan, jossa hakemusta on täydennettävä tai se on vahvistettava. Hakijaan, joka on täydentänyt kansalaisuushakemusta tai joka on vahvistanut kansalaisuushakemuksen, sovelletaan 23 §:n 2 momentin ja 24 §:n 3 momentin mukaisia edellytyksiä, jos ne ovat täyttyneet ennen huollosta vapautumista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

36 §

Kansalaisuusaseman määrittäminen

Ulkomaalaisvirasto määrittää viranomaisen tai asianosaisen pyynnöstä kansalaisuusaseman, jos asialla on merkitystä Suomen kansalaisuuden olemassaolon tai siihen liittyvän oikeuden tai velvollisuuden kannalta, viranomaisen henkilörekisterissä olevan merkinnän oikeellisuuden, ulkomaalaisen Suomessa oleskelun taikka muun näihin verrattavissa olevan syyn kannalta.

36 §

Kansalaisuusaseman määrittäminen

Maahanmuuttovirasto määrittää viranomaisen tai asianosaisen pyynnöstä kansalaisuusaseman, jos asialla on merkitystä Suomen kansalaisuuden olemassaolon tai siihen liittyvän oikeuden tai velvollisuuden kannalta, viranomaisen henkilörekisterissä olevan merkinnän oikeellisuuden, ulkomaalaisen Suomessa oleskelun taikka muun näihin verrattavissa olevan syyn kannalta.

37 §

Tiedottaminen kansalaisuuden säilyttämisestä

Väestötietojärjestelmästä poimitulle henkilölle annetaan ohje siitä, miten hänen tulee menetellä, jotta hän voisi säilyttää Suomen kansalaisuuden 22 vuotta täyttäessään. Ohjeen antamisesta vastaa Ulkomaalaisvirasto. Ohje annetaan sinä vuonna, jona henkilö täyttää 18 vuotta.

37 §

Tiedottaminen kansalaisuuden säilyttämisestä

Väestötietojärjestelmästä poimitulle henkilölle annetaan ohje siitä, miten hänen tulee menetellä, jotta hän voisi säilyttää Suomen kansalaisuuden 22 vuotta täyttäessään. Ohjeen antamisesta vastaa *Maahanmuuttovirasto*. Ohje annetaan sinä vuonna, jona henkilö täyttää 18 vuotta.

39 §

Asianosaisen tietojenantovelvollisuus

Asianosaisen tulee antaa Ulkomaalaisvirastolle ja 38 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa maistraatille kansalaisuusaseman määrittämistä varten tiedossaan olevat kansalaisuuden saamiseen ja menettämiseen liittyvät tiedot sekä avustaa tarvittavien tietojen ja asiakirjojen saamisessa niiltä osin kuin avustamista voidaan häneltä kohtuudella vaatia.

39 §

Asianosaisen tietojenantovelvollisuus

Asianosaisen tulee antaa *Maahanmuuttovirastolle* ja 38 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa maistraatille kansalaisuusaseman määrittämistä varten tiedossaan olevat kansalaisuuden saamiseen ja menettämiseen liittyvät tiedot sekä avustaa tarvittavien tietojen ja asiakirjojen saamisessa niiltä osin kuin avustamista voidaan häneltä kohtuudella vaatia.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

40 §

Viranomaisten keskinäinen ilmoitusvelvollisuus

Ulkomaalaisvirasto ilmoittaa väestötietojärjestelmään merkittäväksi Suomen kansalaisuutta koskevan päätöksensä.

Maistraatti ilmoittaa Ulkomaalaisvirastolle Suomessa syntyneestä lapsesta, jos lapsen vanhemmat on väestötietojärjestelmään merkitty kansalaisuudettomiksi tai jos vanhempien kansalaisuus on tuntematon.

40 §

Viranomaisten keskinäinen ilmoitusvelvollisuus

Maahanmuuttovirasto ilmoittaa väestötietojärjestelmään merkittäväksi Suomen kansalaisuutta koskevan päätöksensä.

Maistraatti ilmoittaa *Maahanmuuttovirastolle* Suomessa syntyneestä lapsesta, jos lapsen vanhemmat on väestötietojärjestelmään merkitty kansalaisuudettomiksi tai jos vanhempien kansalaisuus on tuntematon.

41 §

Muutoksenhaku Ulkomaalaisviraston päätökseen

Ulkomaalaisviraston tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä saa valittaa hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

41 §

*Muutoksenhaku **Maahanmuuttoviraston** päätökseen*

Maahanmuuttoviraston tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä saa valittaa hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

42 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuden päätökseen

Hallinto-oikeuden tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitusoikeus on myös Ulkomaalaisvirastolla siltä osin kuin hallinto-oikeuden päätöksellä on kumottu Ulkomaalaisviraston päätös tai muutettu sitä.

42 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuden päätökseen

Hallinto-oikeuden tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitusoikeus on myös *Maahanmuuttovirastolla* siltä osin kuin hallinto-oikeuden päätöksellä on kumottu *Maahanmuuttoviraston* päätös tai muutettu sitä.

44 §

Hakemuksen ja ilmoituksen vireillepano

44 §

Hakemuksen ja ilmoituksen vireillepano

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Hakemuksen ja ilmoituksen käsittelyn jatkaminen 2 momentin mukaisen tarkastuksen jälkeen edellyttää Ulkomaalaisviraston käsittelymaksun suorittamista. Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Tarkemmat säännökset maksusta annetaan sisäasiainministeriön asetuksella.

Tämän lain mukaisten asioiden käsittelyyn kunniakonsulaateissa sovelletaan hallintomenettelylakia (598/1982).

Hakemuksen ja ilmoituksen käsittelyn jatkaminen 2 momentin mukaisen tarkastuksen jälkeen edellyttää *Maahanmuuttoviraston* käsittelymaksun suorittamista. Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Tarkemmat säännökset maksusta annetaan sisäasiainministeriön asetuksella.

Tämän lain mukaisten asioiden käsittelyyn kunniakonsulaateissa sovelletaan *hallintolakiä* (434/2003).

46 §

Lisäselvitysten hankkiminen

Ulkomaalaisvirasto, suojelupoliisi ja keskusrikospoliisi voivat kutsua hakijan antamaan hakemuksen tai ilmoituksen käsittelyä varten tarvittavia tietoja. Näiden viranomaisten on mahdollisuuksien mukaan haastateltava hakijaa samanaikaisesti. Jos hakemus tai ilmoitus on pantu vireille ulkomailla, asianomainen Suomen diplomaattinen edustusto tai lähetetyn virkamiehen johtama konsulaatti voi Ulkomaalaisviraston pyynnöstä kutsua hakijan antamaan asian käsittelyä varten tarvittavia tietoja.

46 §

Lisäselvitysten hankkiminen

Maahanmuuttovirasto, suojelupoliisi ja keskusrikospoliisi voivat kutsua hakijan antamaan hakemuksen tai ilmoituksen käsittelyä varten tarvittavia tietoja. Näiden viranomaisten on mahdollisuuksien mukaan haastateltava hakijaa samanaikaisesti. Jos hakemus tai ilmoitus on pantu vireille ulkomailla, asianomainen Suomen diplomaattinen edustusto tai lähetetyn virkamiehen johtama konsulaatti voi *Maahanmuuttoviraston* pyynnöstä kutsua hakijan antamaan asian käsittelyä varten tarvittavia tietoja.

47 §

Ulkomaalaisvirastolle annettavat asiakirjat

Tässä laissa tarkoitettuun hakemukseen, ilmoitukseen tai kansalaisuusaseman määrittämiseen liittyvän viranomaiselle annettavan asiakirjan on oltava alkuperäinen. Ulkomaalaisvirasto voi hyväksyä myös oikeaksi todistetun jäljennöksen asiakirjasta, jos jäljennöstä voidaan pitää luotettavana.

Ulkomaan viranomaisen antaman asiakirjan on oltava laillistettu tai siihen on liitettävä

47 §

Maahanmuuttovirastolle annettavat asiakirjat

Tässä laissa tarkoitettuun hakemukseen, ilmoitukseen tai kansalaisuusaseman määrittämiseen liittyvän viranomaiselle annettavan asiakirjan on oltava alkuperäinen. *Maahanmuuttovirasto* voi hyväksyä myös oikeaksi todistetun jäljennöksen asiakirjasta, jos jäljennöstä voidaan pitää luotettavana.

Ulkomaan viranomaisen antaman asiakirjan on oltava laillistettu tai siihen on liitettävä

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

asianomaisen valtion toimivaltaisen viranomaisen antama todistus, jollei laillistaminen tai todistuksen liittäminen asiakirjaan ole ilmeisen tarpeetonta. Hakijan tai muun asianomaisen on omasta aloitteestaan vireillä olevassa asiassa huolehdittava asiakirjan kääntämisestä suomen tai ruotsin kielelle. Ulkomaalaisvirasto voi hyväksyä myös muun kuin laillistetun asiakirjan ja asiakirjan, jossa ei ole edellä mainittua todistusta, sekä asiakirjan, jota ei ole käännetty, jos tämä on perusteltu kyseisen asiakirjan ja asian laadun perusteella.

Ulkomaalaisvirasto voi hyväksyä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa säädettyin tavoin toimitetun sähköisen asiakirjan, jos asiakirjaa voidaan pitää luotettavana.

asianomaisen valtion toimivaltaisen viranomaisen antama todistus, jollei laillistaminen tai todistuksen liittäminen asiakirjaan ole ilmeisen tarpeetonta. Hakijan tai muun asianomaisen on omasta aloitteestaan vireillä olevassa asiassa huolehdittava asiakirjan kääntämisestä suomen tai ruotsin kielelle. *Maahanmuuttovirasto* voi hyväksyä myös muun kuin laillistetun asiakirjan ja asiakirjan, jossa ei ole edellä mainittua todistusta, sekä asiakirjan, jota ei ole käännetty, jos tämä on perusteltu kyseisen asiakirjan ja asian laadun perusteella.

Maahanmuuttovirasto voi hyväksyä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa säädettyin tavoin toimitetun sähköisen asiakirjan, jos asiakirjaa voidaan pitää luotettavana.

48 §

48 §

*Tiedonsaantioikeus rekistereistä**Tiedonsaantioikeus rekistereistä*

Ulkomaalaisvirastolla on sille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus sen lisäksi, mitä muualla on säädetty, salassapitosäännösten estämättä saada maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla tietoja, jotka ovat välttämättömiä Suomen kansalaisuuden saamisen, säilyttämisen, menettämisen ja siitä vapautumisen edellytysten selvittämiseksi sekä kansalaisuusaseman määrittämiseksi seuraavasti:

- 1) rajavartiolaitoksen toiminnallisesta tietojärjestelmästä;
- 2) tietoja sakkorekisteristä; ja
- 3) verohallinnon tietojärjestelmistä verovelvollisen tuloja ja varallisuutta koskevia tietoja ja muita verotustietoja.

Oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään rikosrekisterilaissa (770/1993). Edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan saada teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa. Ulkomaalaisviraston on ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista esitettävä henkilörekisterin pitäjälle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Maahanmuuttovirastolla on sille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus sen lisäksi, mitä muualla on säädetty, salassapitosäännösten estämättä saada maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla tietoja, jotka ovat välttämättömiä Suomen kansalaisuuden saamisen, säilyttämisen, menettämisen ja siitä vapautumisen edellytysten selvittämiseksi sekä kansalaisuusaseman määrittämiseksi seuraavasti:

- 1) rajavartiolaitoksen toiminnallisesta tietojärjestelmästä;
- 2) tietoja sakkorekisteristä; ja
- 3) verohallinnon tietojärjestelmistä verovelvollisen tuloja ja varallisuutta koskevia tietoja ja muita verotustietoja.

Oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään rikosrekisterilaissa (770/1993). Edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan saada teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa. *Maahanmuuttoviraston* on ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista esitettävä henkilörekisterin pitäjälle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

55 §

Ehdollinen kansalaistamispäätös

Ulkomaalaisvirasto voi 1 momentin mukaisessa päätöksessä mainitun hakijan kirjallisesta pyynnöstä päättää ehdon poistamisesta, jos pyyntö on tehty päätöksessä määrätyn ajan kuluessa. Jos ehto koskee myös kanssahakijaa, ehdon poistaminen hänen osaltaan edellyttää hakijan kirjallisen pyynnön lisäksi kanssahakijan huoltajien ja 12 vuotta täyttäneen kanssahakijan suostumusta. Asian ratkaisussa noudatetaan lisäksi soveltuvin osin, mitä lapsen ja huoltajan kuulemisesta tässä laissa säädetään. Jos kanssahakija on päätöksen antamisen jälkeen täyttänyt 18 vuotta tai avioitunut, hänen on pyydetävä ehdon poistamista omalta osaltaan.

Ulkomaalainen tulee Suomen kansalaiseksi 1 momentin perusteella sinä päivänä, jolloin Ulkomaalaisvirasto toteaa päätöksellään, että ehto on täytetty. Jos Ulkomaalaisvirasto päättää 2 momentin mukaisesti ehdon poistamisesta päätöksestä, Suomen kansalaisuus katsotaan saaduksi sinä päivänä, jolloin päätös ehdon poistamisesta on tehty

55 §

Ehdollinen kansalaistamispäätös

Maahanmuuttovirasto voi 1 momentin mukaisessa päätöksessä mainitun hakijan kirjallisesta pyynnöstä päättää ehdon poistamisesta, jos pyyntö on tehty päätöksessä määrätyn ajan kuluessa. Jos ehto koskee myös kanssahakijaa, ehdon poistaminen hänen osaltaan edellyttää hakijan kirjallisen pyynnön lisäksi kanssahakijan huoltajien ja 12 vuotta täyttäneen kanssahakijan suostumusta. Asian ratkaisussa noudatetaan lisäksi soveltuvin osin, mitä lapsen ja huoltajan kuulemisesta tässä laissa säädetään. Jos kanssahakija on päätöksen antamisen jälkeen täyttänyt 18 vuotta tai avioitunut, hänen on pyydetävä ehdon poistamista omalta osaltaan.

Ulkomaalainen tulee Suomen kansalaiseksi 1 momentin perusteella sinä päivänä, jolloin *Maahanmuuttovirasto* toteaa päätöksellään, että ehto on täytetty. Jos *Maahanmuuttovirasto* päättää 2 momentin mukaisesti ehdon poistamisesta päätöksestä, Suomen kansalaisuus katsotaan saaduksi sinä päivänä, jolloin päätös ehdon poistamisesta on tehty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**ulkomaalaisvirastosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisvirastosta 3 päivänä helmikuuta 1995 annetun lain (156/1995) nimike
 sekä 1—3 § seuraavasti:

Laki**Maahanmuuttovirastosta***Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Asema**Asema*

Sisäasiainministeriön alaisena on ulkomaalaisvirasto.

Sisäasiainministeriön alaisena on *Maahanmuuttovirasto*.

2 §

2 §

*Tehtävät**Tehtävät*

Ulkomaalaisvirasto pitää ulkomaalaisrekisteriä sekä käsittelee ja ratkaisee ne ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevat asiat, jotka lailla tai asetuksella on säädetty sen tehtäviksi.

Maahanmuuttovirasto pitää ulkomaalaisrekisteriä sekä käsittelee ja ratkaisee ne ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevat asiat, jotka lailla tai asetuksella on säädetty sen tehtäviksi.

Ulkomaalaisvirasto tuottaa toimialaansa koskevissa asioissa tietopalveluita ministeriöille ja muille viranomaisille sekä kansainvälisille järjestöille.

Maahanmuuttovirasto tuottaa toimialaansa koskevissa asioissa tietopalveluita ministeriöille ja muille viranomaisille sekä kansainvälisille järjestöille.

3 §

3 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta ulkomaalaisviraston päätökseen säädetään ulkomaalaislaissa (378/91).

Muutoksenhausta *Maahanmuuttoviraston* päätökseen säädetään ulkomaalaislaissa

(301/2004) ja kansalaisuuslaissa (359/2003).

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2008.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.*

5.

Laki**säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä 15 päivänä helmikuuta 2002 annetun lain (116/2002) 3 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 24 §:n 3 momentti ja 33 §:n 2 momentin 1 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Lain tarkoitus**Lain tarkoitus*

Tämän lain tarkoituksena on järjestää ulkomaalaislain (378/1991) 46 §:n nojalla säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelu erityisesti tähän tarkoitukseen varatussa säilöönottoyksikössä.

Tämän lain tarkoituksena on järjestää ulkomaalaislain (301/2004) 121 §:n nojalla säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelu erityisesti tähän tarkoitukseen varatussa säilöönottoyksikössä.

3 §

3 §

*Kehittäminen, ohjaus ja valvonta**Kehittäminen, ohjaus ja valvonta*

Työministeriö vastaa tässä laissa tarkoitetun toiminnan yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta ja seurannasta.

Sisäasiainministeriö vastaa tässä laissa tarkoitetun toiminnan yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta ja seurannasta.

12 §

12 §

*Käyttöraha ja toimeentulotuki**Käyttöraha ja toimeentulotuki*

Ulkomaalaiselle annetaan käyttörahaa, jos hänellä ei ole käytettävissään omia varoja eikä hän voi saada käyttövaroja muulla tavalla. Käyttörahasta säädetään tarkemmin työministeriön asetuksella.

Ulkomaalaiselle annetaan käyttörahaa, jos hänellä ei ole käytettävissään omia varoja eikä hän voi saada käyttövaroja muulla tavalla. Käyttörahasta säädetään tarkemmin *sisäasiainministeriön* asetuksella.

24 §

Toimenpiteiden kirjaaminen

Tarkemmat säännökset pöytäkirjaamisesta annetaan työministeriön asetuksella.

24 §

Toimenpiteiden kirjaaminen

Tarkemmat säännökset pöytäkirjaamisesta annetaan *sisäasiainministeriön* asetuksella.

33 §

*Säilöön otettujen ulkomaalaisten henkilö-
tietojen käsittely*

Asukasrekisteriin saa kerätä ja tallettaa:
1) säilöön otetun ulkomaalaisen tunnistamiseksi tarvittavat tiedot, rekisterinpitäjän ja ulkomaalaisviraston antamat asiakasnumerot sekä syntymäpaikkaa ja kansalaisuutta koskevat tiedot; sekä

33 §

*Säilöön otettujen ulkomaalaisten henkilö-
tietojen käsittely*

Asukasrekisteriin saa kerätä ja tallettaa:
1) säilöön otetun ulkomaalaisen tunnistamiseksi tarvittavat tiedot, rekisterinpitäjän ja *Maahanmuuttoviraston* antamat asiakasnumerot sekä syntymäpaikkaa ja kansalaisuutta koskevat tiedot; sekä

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2008.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.*

6.

Laki**ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisrekisteristä 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1270/1997) 3 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentti laissa 674/2006 ja 3 momentti laissa 305/2004, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Rekisterinpitäjät**Rekisterinpitäjät*

Ulkomaalaisrekisteriin kuuluvien hakemusasioiden osarekisterin, muukalaispassien ja pakolaisen matkustusasiakirjojen osarekisterin, maahantulon ja maastalähdön valvonnan osarekisterin, tutkinto-osarekisterin sekä kansalaisuusasioiden osarekisterin päävastuullinen rekisterinpitäjä on ulkomaalaisvirasto, joka vastaa myös näiden osarekisterien ylläpidosta.

Ulkomaalaisrekisteriin kuuluvien hakemusasioiden osarekisterin, muukalaispassien ja pakolaisen matkustusasiakirjojen osarekisterin, maahantulon ja maastalähdön valvonnan osarekisterin, tutkinto-osarekisterin sekä kansalaisuusasioiden osarekisterin päävastuullinen rekisterinpitäjä on *Maahanmuuttovirasto*, joka vastaa myös näiden osarekisterien ylläpidosta.

Ulkomaalaisrekisteriä pitää ja käyttää myös poliisi, rajavartiolaitos, tullilaitos, *työministeriö*, työvoima- ja elinkeinokeskus, työvoimatoimisto, vankeinhoitoviranomainen ja vähemmistövaltuutettu.

Ulkomaalaisrekisteriä pitää ja käyttää myös poliisi, rajavartiolaitos, tullilaitos, työvoima- ja elinkeinokeskus, työvoimatoimisto, vankeinhoitoviranomainen ja vähemmistövaltuutettu.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

7.

Laki**yhdenvertaisuuslain 4 ja 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun yhdenvertaisuuslain (21/2004) 4 §:n 2 momentti ja 21 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Viranomaisten velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta

Viranomaisten velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta

 Etnisen yhdenvertaisuuden edistämiseksi viranomaisten tulee laatia suunnitelma (*yhdenvertaisuussuunnitelma*) siinä laajuudessa kuin kunkin viranomaisen toiminnan luonne sitä vaatii. Yleiset suositukset tässä momentissa tarkoitetun suunnitelman sisällöstä antaa työministeriö.

 Etnisen yhdenvertaisuuden edistämiseksi viranomaisten tulee laatia suunnitelma (*yhdenvertaisuussuunnitelma*) siinä laajuudessa kuin kunkin viranomaisen toiminnan luonne sitä vaatii. Yleiset suositukset tässä momentissa tarkoitetun suunnitelman sisällöstä antaa *sisäasiainministeriö*.

21 §

21 §

Hyvityksen rahamäärän tarkistaminen

Hyvityksen rahamäärän tarkistaminen

Edellä 9 §:ssä säädetyn hyvityksen enimmäisrahamäärä tarkistetaan rahanarvon muutosta vastaavasti kolmivuotiskausittain työministeriön asetuksella.

Edellä 9 §:ssä säädetyn hyvityksen enimmäisrahamäärä tarkistetaan rahanarvon muutosta vastaavasti kolmivuotiskausittain *työ- ja elinkeinoministeriön* asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

8.

Laki**vähemmistövaltuutetusta ja syrjäntälautakunnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vähemmistövaltuutetusta ja syrjäntälautakunnasta 13 päivänä heinäkuuta 2001 annetun lain (660/2001) 1 §:n 1 momentti, 7 b § ja 7 d §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 7 b § ja 7 d §:n 3 momentti laissa 22/2004, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Toimiala**Toimiala*

Etnisen syrjinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamista samoin kuin etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa varten on työministeriön yhteydessä vähemmistövaltuutettu.

Etnisen syrjinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamista samoin kuin etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa varten on *sisäasiainministeriön* yhteydessä vähemmistövaltuutettu. *Vähemmistövaltuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja muista viranomaisista riippumaton.*

7 b §

7 b §

*Syrjäntälautakunta**Syrjäntälautakunta*

Yhdenvertaisuuslaissa säädettyä valvonta-tehtävää varten on työministeriön yhteydessä vähemmistövaltuutetun ohella syrjäntälautakunta.

Yhdenvertaisuuslaissa säädettyä valvonta-tehtävää varten on *sisäasiainministeriön* yhteydessä vähemmistövaltuutetun ohella syrjäntälautakunta.

7 d §

7 d §

*Syrjäntälautakunnan kokoonpano**Syrjäntälautakunnan kokoonpano*

Lautakunnan sivutoimiset jäsenet, varajäsenet ja sihteeri sekä lautakunnan kuulemat asi-

Lautakunnan sivutoimiset jäsenet, varajäsenet ja sihteeri sekä lautakunnan kuulemat

antuntijat ja lausunnonantajat saavat palkkiota työministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

asiantuntijat ja lausunnonantajat saavat palkkiota sisäasiainministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2008.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.*

9.

Laki

henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 ja 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (579/2005) 22 §:n 1 momentin 18 kohta sekä 28 §:n 1 momentin 14 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitaissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

18) ulkomaalaisviraston tietojärjestelmistä tarpeellisia tietoja passi-, viisumi-, oleskelulupa- ja työlupahakemuksista sekä niitä koskevista ratkaisuista ja käännyttämistä sekä karkottamista koskevista ratkaisuista rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitaissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

18) *Maahanmuuttoviraston* tietojärjestelmistä tarpeellisia tietoja passi-, viisumi-, oleskelulupa- ja työlupahakemuksista sekä niitä koskevista ratkaisuista ja käännyttämistä sekä karkottamista koskevista ratkaisuista rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa rajavartiolaitoksen henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa rajavartiolaitoksen henkilörekistereistä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden

avulla tai konekielisessä muodossa tietoja, jotka ovat tarpeen:

14) ulkomaalaisvirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään ulkomaalaisvirastolle;

avulla tai konekielisessä muodossa tietoja, jotka ovat tarpeen:

14) *Maahanmuuttovirastolle* ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään *Maahanmuuttovirastolle*;

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2008.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.*

10.

Laki**henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 ja 19 § muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 22 päivänä elokuuta 2003 annetun lain (761/2003) 13 §:n 2 momentin 7 kohta ja 19 §:n 1 momentin 8 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä

Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä

Poliisilla on salassapitosäynnösten estämättä oikeus saada, siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa:

7) ulkomaalaisviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

Poliisilla on salassapitosäynnösten estämättä oikeus saada, siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa:

7) *Maahanmuuttoviraston* tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

19 §

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa muista poliisin henkilörekistereistä kuin 30 §:ssä tarkoitettusta Europol-tietojärjestelmästä ja 31 §:ssä tarkoitettusta kansallisesta Schengentietojärjestelmästä salassapitosäynnösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa tietoja, jotka ovat tarpeen:

Poliisi saa luovuttaa muista poliisin henkilörekistereistä kuin 30 §:ssä tarkoitettusta Europol-tietojärjestelmästä ja 31 §:ssä tarkoitettusta kansallisesta Schengentietojärjestelmästä salassapitosäynnösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa tietoja, jotka ovat tarpeen:

8) ulkomaalaisvirastolle Suomen kansalaisuutta, ulkomaalaisten maahantuloa, maassa oleskelua ja työntekoa sekä pakolaisia ja turvapaikkaa koskevien asioiden käsittelyä varten;

8) *Maahanmuuttovirastolle* Suomen kansalaisuutta, ulkomaalaisten maahantuloa, maassa oleskelua ja työntekoa sekä pakolaisia ja turvapaikkaa koskevien asioiden käsittelyä varten;

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2008.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.*

11.

Laki**hätäkeskuslain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä helmikuuta 2000 annetun hätäkeskuslain (157/2000) 8 §:n 1 momentin 3 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

Tiedonsaantioikeus rekistereistä

Tiedonsaantioikeus rekistereistä

Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöön kuuluvalla on hätäkeskukselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtävän alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi tarpeellisia tietoja maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla. Tässä tarkoituksessa voidaan saada:

Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöön kuuluvalla on hätäkeskukselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtävän alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi tarpeellisia tietoja maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla. Tässä tarkoituksessa voidaan saada:

3) ulkomaalaisviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa (378/1991) tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

3) *Maahanmuuttoviraston* tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

12.

Laki**tullilain 26 ja 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 26 §:n 1 momentin 2 kohta ja 28 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 26 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 774/2003 ja 28 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1104/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

Tulliviranomainen saa luovuttaa sen estämättä, mitä tietojen salassapitamisesta säädetään, myös teknisen käyttöyhteyden avulla henkilötietoja, jotka ovat tarpeen:

2) ulkomaalaisvirastolle kansalaisuuslain (401/1968) ja kansalaisuusasetuksen (699/1985) sekä ulkomaalaislain (378/1991) ja ulkomaalaisasetuksen (142/1994) mukaisen tehtävien hoitamista varten;

26 §

Tulliviranomainen saa luovuttaa sen estämättä, mitä tietojen salassapitamisesta säädetään, myös teknisen käyttöyhteyden avulla henkilötietoja, jotka ovat tarpeen:

2) *Maahanmuuttovirastolle* kansalaisuuslain (359/2003) ja ulkomaalaislain (301/2004) mukaisten tehtävien hoitamista varten;

28 §

Tulliviranomaisella on sen estämättä, mitä tietojen salassapitamisesta säädetään, oikeus saada tullilaitokselle kuuluvien tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, myös teknisen käyttöyhteyden avulla, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan:

2) passintarkastusta varten ulkoasiainministeriön tietojärjestelmien viisumi-, oleskelu- ja työlupapäätöksistä sekä ulkomaalaisviraston tietojärjestelmistä ja rajavartiolaitokselta ulkomaalaisten maahantulon ja maastalähdön valvontaa koskevista rekistereistä;

28 §

Tulliviranomaisella on sen estämättä, mitä tietojen salassapitamisesta säädetään, oikeus saada tullilaitokselle kuuluvien tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, myös teknisen käyttöyhteyden avulla, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan:

2) passintarkastusta varten ulkoasiainministeriön tietojärjestelmien viisumi-, oleskelu- ja työlupapäätöksistä sekä *Maahanmuuttoviraston* tietojärjestelmistä ja rajavartiolaitokselta ulkomaalaisten maahantulon ja maastalähdön valvontaa koskevista rekistereistä;

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2008.
Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpitei-
siin.*

13.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa 24 päivänä touko-
kuuta 2002 annetun lain (422/2002) 16 §:n 1 momentin 2 kohta ja 19 §:n 1 momentin 6 kohta
seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

16 §

16 §

*Tietojen luovuttaminen täytäntöönpanorekisteristä sekä valvonta- ja toimintarekisteristä**Tietojen luovuttaminen täytäntöönpanorekisteristä sekä valvonta- ja toimintarekisteristä*

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:ssä ja mainitussa laissa muutoin säädetään, rekisterinpitäjä saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa vankeinhoitolaitoksen täytäntöönpanorekisteristä sekä valvonta- ja toimintarekisteristä tuomittua, vankia ja rangaistuslaitokseen otettua henkilöä koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen:

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:ssä ja mainitussa laissa muutoin säädetään, rekisterinpitäjä saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa vankeinhoitolaitoksen täytäntöönpanorekisteristä sekä valvonta- ja toimintarekisteristä tuomittua, vankia ja rangaistuslaitokseen otettua henkilöä koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen:

2) ulkomaalaisvirastolle oleskelu- tai työluvan taikka maastakarkotus-, käännytys-, turvapaikka- tai kansalaisuusasian käsittelemiseksi;

2) *Maahanmuuttovirastolle* oleskeluluvan taikka maastakarkotus-, käännytys-, turvapaikka- tai kansalaisuusasian käsittelemiseksi;

19 §

19 §

*Oikeus tietojen saantiin muilta viranomaisilta**Oikeus tietojen saantiin muilta viranomaisilta*

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, rikosseuraamusvirastolla, kriminaalihuoltolaitoksella ja vankeinhoitolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toiselta viranomaiselta tuomittua, vankia, rangaistuslaitokseen otettua tai yhdyskuntaseuraamusta suorittavaa henkilöä koskevia tietoja, jotka

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, rikosseuraamusvirastolla, kriminaalihuoltolaitoksella ja vankeinhoitolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toiselta viranomaiselta tuomittua, vankia, rangaistuslaitokseen otettua tai yhdyskuntaseuraamusta suorittavaa henkilöä koskevia

ovat tarpeen rangaistuksen täytäntöönpanoa tai tutkintavankeuden toimeenpanoa koskevan tehtävän taikka muun sille kuuluvan tehtävän hoitamista varten, seuraavasti:

6) ulkomaalaisvirastolta tieto ulkomaalaisrekisterissä ja rangaistuslaitoksessa olevan tai olleen ulkomaalaisen henkilön oleskelu-, karkotus- ja käännätysasiasta ja maasta poistamista koskevan päätöksen toimeenpanosta sekä maahantulokiellosta ja sen pituudesta.

tietoja, jotka ovat tarpeen rangaistuksen täytäntöönpanoa tai tutkintavankeuden toimeenpanoa koskevan tehtävän taikka muun sille kuuluvan tehtävän hoitamista varten, seuraavasti:

6) *Maahanmuuttovirastolta* tieto ulkomaalaisrekisterissä ja rangaistuslaitoksessa olevan tai olleen ulkomaalaisen henkilön oleskelu-, karkotus- ja käännätysasiasta ja maasta poistamista koskevan päätöksen toimeenpanosta sekä maahantulokiellosta ja sen pituudesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

14.

Laki**kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain 24 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa 16 päivänä tammikuuta 1987 annetun lain (21/1987) 24 a §, sellaisena kuin se on laissa 236/2001, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

24 a §
 Viranomaisen, joka ulkomaalaislain (378/1991) nojalla tekee käännättämis- tai karkottamispäätöksen, jonka yhtenä perusteena on henkilölle tuomittu ehdoton vankeusrangaistus, on toimitettava oikeusministeriölle jäljennös käännättämis- tai karkottamispäätöksestä.

Oikeusministeriön on toimitettava ulkomaalaisvirastolle jäljennös tämän lain 19 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla tekemästään päätöksestä.

Ehdotus

24 a §
 Viranomaisen, joka ulkomaalaislain (301/2004) nojalla tekee käännättämis- tai karkottamispäätöksen, jonka yhtenä perusteena on henkilölle tuomittu ehdoton vankeusrangaistus, on toimitettava oikeusministeriölle jäljennös käännättämis- tai karkottamispäätöksestä.

Oikeusministeriön on toimitettava *Maa-hanmuuttovirastolle* jäljennös tämän lain 19 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla tekemästään päätöksestä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

15.

Laki**kansaneläkelain 85 ja 90 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun kansaneläkelain (568/2007) 85 §:n 1 momentin 2 kohta ja 90 §:n 4 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

85 §

85 §

*Tiedot viranomaisilta sekä eläke- ja vakuutuslaitoksilta**Tiedot viranomaisilta sekä eläke- ja vakuutuslaitoksilta*

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada sen toimeenpantaviksi säädettyjen etuuksien hoitamista varten salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä:

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada sen toimeenpantaviksi säädettyjen etuuksien hoitamista varten salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä:

2) ulkomaalaisvirastolta sen rekisterissä olevien Suomeen muuttaneiden ulkomaalaisten ja heidän perheenjäsentensä tunnistetiedot sekä perheoikeudellista asemaa ja oleskelulupaa koskevat tiedot sekä mainituissa tiedoissa tapahtuneet muutokset;

2) *Maahanmuuttovirastolta* sen rekisterissä olevien Suomeen muuttaneiden ulkomaalaisten ja heidän perheenjäsentensä tunnistetiedot sekä perheoikeudellista asemaa ja oleskelulupaa koskevat tiedot sekä mainituissa tiedoissa tapahtuneet muutokset;

90 §

90 §

*Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa**Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa*

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

4) Ulkomaalaisvirastolle välttämättömiä tietoja Kansaneläkelaitoksen toimeenpantavaksi säädettyistä etuuksista kansalaisuuslaissa

4) *Maahanmuuttovirastolle* välttämättömiä tietoja Kansaneläkelaitoksen toimeenpantavaksi säädettyistä etuuksista kansalaisuuslais-

(359/2003) ja ulkomaalaislaissa (301/2004) säädettyjen tehtävien hoitamista varten. sa (359/2003) ja ulkomaalaislaissa (301/2004) säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2008.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpitei-
siin.*

16.

Laki**ulosottokaaren 3 luvun 70 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä kesäkuuta 2007 annetun ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 70 §:n 1 momentin 7 kohta, sekä
lisätään 3 luvun 70 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 luku

3 luku

Yleiset menettelysäännökset**Yleiset menettelysäännökset**

70 §

70 §

*Esitutkinta- ja eräät muut viranomaiset sekä tuomioistuimet**Esitutkinta- ja eräät muut viranomaiset sekä tuomioistuimet*

Ulosottoviranomainen saa yksittäistapauksessa antaa pyydettyä ulosottoviranomaisen asiakirjasta vastaajan tunniste- ja yhteystietoja sekä vastaajan taloudellista asemaa ja toimintaa koskevia tietoja:

Ulosottoviranomainen saa yksittäistapauksessa antaa pyydettyä ulosottoviranomaisen asiakirjasta vastaajan tunniste- ja yhteystietoja sekä vastaajan taloudellista asemaa ja toimintaa koskevia tietoja:

7) konkurssiasiamiehelle laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

7) konkurssiasiamiehelle laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

8) Maahanmuuttovirastolle kansalaisuuslaissa (359/2003) säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Valtioneuvoston asetus

sisäasiainministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sisäasiainministeriön esittelystä, muutetaan sisäasiainministeriöstä 26 päivänä kesäkuuta 2003 annetun valtioneuvoston asetuksen (609/2003) 1 §:n 1 momentti, 2 §, 3 §:n 1 ja 3 momentti ja 7 §:n 6 ja 7 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 2 § asetuksessa 728/2006 ja 3 §:n 3 momentti asetuksessa 102/2006, seuraavasti:

1 §

Ministeriön tehtävät

Sisäasiainministeriön tehtäviä ovat:

- 1) yleinen järjestys ja turvallisuus sekä poliisihallinto;
- 2) Suomen passi, henkilökortti ja sähköinen henkilökortti;
- 3) rikosentekijän luovuttaminen Suomen ja muiden pohjoismaiden välillä;
- 4) yksityiset turvallisuuspalvelut;
- 5) arpajaiset, viihdelaitteet ja rahankeräykset;
- 6) ampuma-aseet ja teräaseet;
- 7) yleisötilaisuudet ja järjestyksenvalvojat;
- 8) Suomen kansalaisuus;
- 9) maahanmuutto ja kansainvälisen suojelun antaminen;
- 10) maahanmuuttajien kotouttaminen;
- 11) turvapaikanhakijoiden vastaanotto ja joukkopakotilanteisiin varautuminen;
- 12) ulkomaalaislain (301/2004) nojalla tapahtuva säilöönnotto;
- 13) paluumuuttoon, maastamuuttoon ja ulkosuomalaisiin liittyvät asiat;
- 14) etnisen yhdenvertaisuuden ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen sekä rasismien ja etnisen syrjinnän ehkäisy;
- 15) pelastustoimi;
- 16) rajavalvonta, rajatarkastukset ja meripelastustoimi;

17) siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksien yhteensovittaminen;

18) Suomen lippu ja Suomen vaakuna; hengenpelastusmitalit ja Suomen Punaisen Ristin ansiomerkit.

2 §

Ministeriön toimialaan kuuluvat virastot, laitokset, yhtiöt ja muut toimielimet

Ministeriön toimialaan kuuluvat:

- keskusrikospoliisi
- suojelupoliisi
- liikkuva poliisi
- Poliisiammattikorkeakoulu
- Poliisin tekniikkakeskus
- Poliisin tietohallintokeskus
- Pelastusopisto
- häätakeskuslaitos
- Palosuojelurahasto
- Maahanmuuttovirasto
- valtion turvapaikanhakijoiden vastaanotto-
- keskukset
- ulkomaalaisten säilöönnottoyksikkö
- vähemmistövaltuutetun toimisto
- syrjintälautakunta
- rajavartiolaitos
- sisäasiainhallinnon palvelukeskus
- Suomen Erillisverkot Oy.

3 §

Ministeriön organisaatio

Ministeriössä on poliisiosasto, pelastusosasto, maahanmuutto-osasto ja rajavartiostosasto.

Ministeriössä on lisäksi kansliapäällikön välittömässä alaisuudessa osastojaon ulkopuolella ministeriön hallintoyksikkö, ministeriön talousyksikkö, ministeriön oikeus- ja laillisuusvalvontayksikkö, ministeriön viestintäyksikkö, ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö sekä sisäisen turvallisuuden sihteeristö, jotka muodostavat ministeriön esikunnan.

7 §

Virkojen kelpoisuusvaatimukset

Kelpoisuusvaatimuksena on:

6) hallintojohtajalla ja muulla johtajalla valtioneuvoston ohjesäännön 43 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetty kelpoisuus;

7) kehittämisneuvoksella ja neuvottelevalla virkamiehellä ylempi korkeakoulututkinto ja perehtyneisyys viran tehtäväalaa;

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.